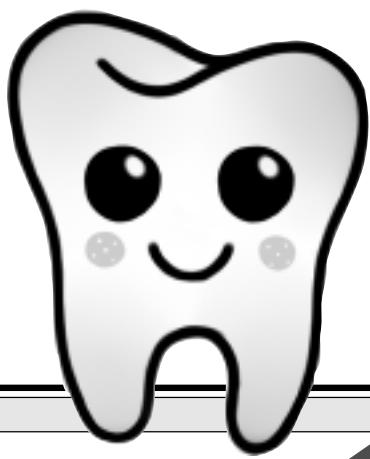

Vaduguns

Otrdiena ● 2023. gada 10. janvāris

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Zobārstniecība Balvos ◀ 5.

Kad krēslu pietrūkst!

Foto - E.Gabranovs

Lai saldāka dzīve! Foto – Briežuciema jauniešu folkloras kopa "Soldāni" ar vadītāju Anitu Pakalnīti (foto – no labās).

Edgars Gabranovs

Aizvadītajā sestdienā svētku pasākumu "Vieta, kur satikties. Briežuciema tautas namam – 50" visprecīzāk un vispatiesāk, šķiet, novērtēja skatītāji. "Pareizi Upītes Andris teica, – ja krēslu pietrūkst, tad pasākums ir izdevies," priecājās arī ilggadējā tautas nama vadītāja Zita Mežale.

Tāpat viņa neslēpa gandarijumu, ka, neskatoties uz vīrusiem, briežuciemiši apliecināja savu uzticību kultūrai. Spriežot, kas viņai divdesmit nostrādātajos gados visvairāk palicis atmiņā, Z.Mežale atzina, ka tas ir dažādu izjūtu kokteiļis: "Gan braukšana uz Dziesmu svētkiem, gan uz Balticu. Kurš nav piedzīvojis pozitīvas emocijas vai tādu 'uh!', tad ir jāaizbrauc kopā ar etnogrāfisko ansambli uz kādu koncertu. Tur virmo visu emociju gamma!" Saieta nama pusgadīmata jubilejā kultūras dzīves vadītāja pašdarbniekiem vēlēja būt tikpat trakiem. "Jābūt pozitīvi atkarīgiem," piebildā Zita.

Balvu novada pašvaldības Kultūras pārvaldes speciāliste Maija Laicāne klātesošajiem atgādināja, ka 1972.gada 23.novembra laikrakstā "Vaduguns" lasāms raksts "Svētki briežuciemišiem", kurā vēstīts, ka jaunu klubu ar 200 vietām ieguvuši Briežuciema padomju saimniecības ļaudis: "Nesen notika tā atklāšanas svīnības, uz kurām bija ieradušies pārstāvji no republikāniskās arod biedrības padomes, saimniecības šefi no Rīgas kuģu remonta rūpnīcas, kā arī šķilbenieši, ar kuriem sacenšamies..." M.Laicāne, dāvinot šī raksta izgriezumu, uzsvēra,

ka briežuciemišiem būtu vērts papētīt, kur palicis šefu dāvātais akordeons un kas ir šī raksta autore – Briežuciema padomju saimniecības strādniece S.Ločmele?

Briežuciema etnogrāfiskā ansambļa dziedātāja Skaidrīte Pakalnīte, kura pirms piecdesmit gadiem piedalījās kluba atklāšanas pasākumā, zināja stāstīt, ka tolaik tikko uzsāka savas darba gaitas Briežuciema pamatskolā: "Biju jauna – astoņpadsmit gadi. Man bija jānolasa viens dzejolitis." Taujāta, vai atceras, kāds tas bijis, Skaidrīte atsmaidīja atzītot, ka neatceras gan: "Uzstājās jauniešu deju kolektīvs, kuru, šķiet, vadīja Ausma Zelča; dziedāja sieviešu vokālais ansamblis Antoņinas Milaševicas vadībā, bet klubu vadīja Valentīna Ozoliņa. Kā braucām? Kravas mašīnā ar jumtu." Briežuciema ļaudis, viņasprāt, ir īpaši ar savu humora izjūtu un entuziasmu. Jāsecina, ka humors patiesi neizpalika arī 7.janvāri. Pasākuma vadītāji klātesošajiem uzdeva provokatīvus jautājumus, piemēram, kas kopīgs Briežuciemam ar Šķilbēniem? Izrādījās, pareizā atbilde ir Jezups (Jāzeps Jermacāns). Bet kas kopīgs ar Bērzpili? Četri 'B' burti: Briežuciems, Bērzpils un Biruta Bogdane. Bērzpils pagasta pārvaldes vadītāja B.Bogdane apliecināja, ka klubā jeb tautas namā izdejots ne viens vien dancis: "Seit pagājusi visa mana bērnība un jaunība... Te izveidojās orķestris, kas pabija pat Dziesmu svētkos. Mamma dziedāja ansamblī. Gribu pieminēt arī klubu vadītāju Valentīnu Ozoliņu. Bija tāds laks, kad Baltinavas vidusskolas direktors Vjakse brauca uz ballēm, lai lūkotos, lai jaunieši pēc pusnaktis tajās neatrastos. Valentīna mūs paslēpa savā kabinetā, par ko teicām paldies."

* Turpinājums 10.lpp.

Īszinās

Var pieteikties "Pareizajiem kursiem"

Kaut arī daudzi Latvijas iedzīvotāji uzskata, ka nevar ietekmēt procesus valsts pārvaldē, ir gluži pretēji – iedzīvotāju iesaiste ir svarīga ne tikai savas pašvaldības, bet arī nacionāla mēroga lēmumu pieņemšanā, būtiski ietekmējot dzīvi reģionos. Tāpēc Valsts kanceleja aicina pieteikties "Pareizajiem kursiem", kas notiks tiešsaistē no 16. līdz 31.janvārim. Tās būs vienreizējas un interaktīvas 50 minūšu bezmaksas nodarbības iedzīvotājiem tiešsaistē par to, kā iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesā valsts pārvaldē. Pavisam plānotas desmit nodarbības, katrā no tām uzsvars liks uz sabiedrības līdzdalību citā nozarē, un iedzīvotāji var izvēlēties to tēmu, kas viņus visvairāk interesē.

Nākamajā
Vadugūnā

● Dod priekšroku tramvajam
Saruna ar bijušo balvenieti

● No aktīvas jaunietes – par
jaunatnes darbinieci
Saruna ar Simonu Zarembu

Pārsteidza ar klipu

Folkloras kopa "Upīte" klausītājiem uzdāvinājusi mūzikas klipu Ziemassvētku noskaņās – par ceļu, sevis meklēšanu, šķēršļiem un izvēlēm, galvenā no kurām ir – nest gaismu un pašiem būt par gaismu, neskatoties uz visu, ko piedzīvojam gan ikdienas reālijās, gan pasaules notikumu kontekstā. Klips tapis kā turpinājums videoklipu sērijai folkloras kopas albuma "Padzīdam i..." dziesmām, un šoreiz atklāts dziesmas "Sabarovu kumelini" stāsts. Dziesmas aranžīja: Kate Slišāne, Domeniks Slišāns un Artūrs Slišāns. Klipā, tāpat kā dziesmā, etniskais un tautiskais satiekas ar urbāno, bēgot, savienojoties un galu galā papildinot viens otru. Par filmēšanas vietu izvēlēta Kupravas bijusi rūpnīcas teritorija, kas simboliski lieliski iederas pagātnes mantojuma un mūsdienu savienojumā.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Sācies jauns gads. Vai tas mums sola ko labāku nekā iepriekšējais? Tā mēs ikviens gribam domāt un tam arī jātic, jo kā gan dzīvot citādāk? Ne jau ar nepadarītu darbu, nepiepildītu sapņu vai neveiksmju sajūtu. Ja tomēr kas tāds bijis, tad viss šis nelāgais pūrs jāatstāj pagātnē un no aizvadītajiem divpadsmiņi mēnešiem jāizloba tikai vispatīkamākais, visveiksmīgākais un platiem soļiem jāsojo tālāk. Šāds vēlējums gan ir tikpat vecs, cik veca ir Zeme, bet atkal... Kā gan dzīvot citādāk?

Ir cilvēki, kuri nekad nepalaiž garām iespēju nocītēt dažādu slavenu rakstnieku, filozofu un jebkura cita sava aroda lietpratēja domas, pārdomas, atziņas. Prātoju, nez no kurienes tas viss? Vai tiešām tik daudz gudrību var galvā paturēt, vai arī talkā nāk mums visiem iecienītais virtuālais tīmeklis, no kura informācija birst kā no pārpilnības raga? Laikam gan viens, gan otrs... Es būšu daudz pieticīgāks un teikšu, ka tā uzreiz no galvas daudzas citu cilvēku domas atcerēties nevaru, lai gan grāmatīgas patīk palasīt. Bet vienu gan esmu iegaumējis! Saka, ka parasti laime atnāk pie laimīgā, bet nelaime – pie nelaimīgā. Nu tad darīsim arī šogad visu iespējamo, lai mēs būtu laimīgi, bet to nelaimi ar netīru mietu dzīsim prom! Skaistu 2023.gadu!

Latvijā

Aiztur tiktokeri. Valsts drošības dienests (VDD) informē, ka 4.janvārī aizturēts Krievijas atbalstītājs. Dienesta vērtējumā, šī cilvēka aktivitātes internetā ilgākā laikā bija vērstas uz naida izraisišanu pret latviešiem un ukrainiņiem, kā arī Krievijas uzsāktā kara pret Ukrainu attaisnošanu un slavināšanu. Tikmēr portāla "Delfi" rīcībā esošā informācija liecina, ka aizturētais ir Edgars Bleiders, kurš savā sociālā tikla "TikTok" kontā regulāri publicēja videoklipus, lepojoties ar Ukrainas karoga uzlimju noplēšanu sabiedriskajā transportā un citām aktivitātēm, kas vērstas Krievijas agresijas atbalstam. VDD uzsācis kriminālprocesu, šai personai piemērojis aizdomās turētā statusu un drošības līdzekli – apcielinājumu.

"Covid 19" nekur nav pazudis. Infektologs Uga Dumpis intervijā "Latvijas Televīzijai" norādījis, ka "Covid-19" nekur nav pazudis un, visticamāk, šoziem gaidāms arī trešais saslimstības vilnis. Infektologs arī uzsvēra, – problēma ir tā, ka daudzi cilvēki, it īpaši riska grupās, nav vakcinēti.

Gatavi evakuēt cilvēkus. Pie Aizkraukles un Jēkabpils novadu robežas, netālu no Pļaviņām, no krastiem izgājusi Aiviekste, applūdinot vairāku māju pagalmus. Daži cilvēki arī evakuēti. Pļaviņu apvienības pārvaldes vadītājs Andris Ambainis skaidro, ka pašlaik upē ūdens līmenis nedaudz krities, taču plūdu draudi joprojām pastāv. Viņš arī norādīja, ka tiek gaidīta ledus sakustēšanās, kas var novest pie plašākiem plūdiem. Atbildīgie dienesti, ja radīsies tāda nepieciešamība, ir gatavi iedzīvotāju evakuācijai. Apzinātas arī vietas, kur evakuētos cilvēkus nogādāt.

Cetri zelti, viens sudrabs. Pagājušajā svētdienā Siguldā ar komandu stafeti noslēdzās Pasaules kausa kamaniņu sportā ceturtais posms. Uzvaru izcīnīja Latvijas komanda, labojot trases rekordu. Vēl mūsu valstij zelta medaļas sieviešu un vīriešu divnieku disciplīnās, vīriešu vieninieka disciplīnā, kā arī sudrabs sieviešu vieninieka disciplīnā. Pēc nedēļas Siguldā notiks Pasaules kausa piektais posms, kas vienlaikus būs arī Eiropas čempionāts.

Mūžībā devies politiķis. Aizvadītajā svētdienā 63 gadu vecumā mūžībā devies politiķis, lauksaimnieks un uzņēmējs Gundars Bērziņš, kurš piedzima 1959.gada 26.septembrī Jēkabpils rajonā. 1983.gadā viņš absolvēja Rīgas Politehniskā institūta Mehānikas un mašīnbūves fakultāti. Bija 5., 7. un 8.Saeimas deputāts, finanšu ministrs, veselības ministrs un piedalījās Tautas partijas izveidē. 2007.gada 17.janvārī paziņoja par atkāpšanos no veselības ministra amata un aiziešanu no politikas veselības dēļ.

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv, www.apollo.lv, www.tvnet.lv, www.sportacentrs.com)

Jaunieši pierāda izdomu un prasmes

Apgūst zināšanas un prezentē idejas

Maruta Sprudzāne

Turpinās popularitāti ieguvušais konkurs "Laukiem būt!", kura mērķis – veicināt lauku teritoriju attīstību, atbalstot jauniešus un jaunos uzņēmējus savas uzņēmējdarbības idejas vai sabiedriskās aktivitātēs īstenošanā.

Konkurs "Laukiem būt" paredzēts jauniešiem, jaunienācējiem laukos vecumā no 18 līdz 40 gadiem, kuriem ir uzņēmējdarbības ideja un viņi vēlas to attīstīt un ieviest dzīvē tuvākā gada laikā. Konkursā var startēt fiziskas personas vai reģistrēti uzņēmumi, vai saimnieciskās darbības veicēji, kuru apgrozījums nepārsniedz 2000 euro un kuru uzņēmējdarbības pierede (attīstot biznesa plānā pieteikto ideju) nav ilgāka par trīs gadiem. Uzņēmējdarbības idejas īstenošanas vieta ir visa Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu teritoriālās pilsētas, kurās ir vairāk nekā 15 000 iedzīvotāju.

Pieteikumus konkursam var iesniegt vēl līdz 12. janvārim kādā no trim kategorijām, piesakot savu ideju: lauksaimniecībā, tostarp lauksaimniecības produkcijas pievienotās vērtības radišanā, nelauksaimnieciskajā darbībā laukos – ražošanā un kategorijā – nelauksaimnieciskā darbība laukos – pakalpojumi.

To, ka jaunieši ir aktīvi un viņiem netrūkst ideju, apliecinā Alūksnes novada uzņēmējdarbības centrā aizvadītā gada decembrijā notikuši ideju prezentācija, uz kuru ieradās septiņi jaunieši no visiem trim mūspuses kaimiņovadiem. Starp Alūksnes un Gulbenes pārstāvjiem bija arī Balvu novada jaunieši. Alūksnes konsultāciju biroja uzņēmējdarbības kon-

sultante Sarmīte Svilāne atzīst, ka prezentēšanas prasmes ir svarīgs moments, piedāvājot savu ideju projektu vērtēšanas komisijai, kā arī klientiem, kuri iegādāsies konkrēto ražojumu vai pirkus pakalpojumu. Sarmīte stāsta, ka jauniešiem bija dota brīva izvēle, kā pastāstīt par savu ideju. Protams, viņos bija manāms arī satrakums, jo vairumam tā bija pirmā reize, kad viņi stāvēja komisijas priekšā. Savu uzņēmējdarbību jaunie vēlas saistīt ar dažādām nozarēm, sākat no lauksaimnieciskās ražošanas un amatniecības, līdz pat izklaidei un atpūtas pakalpojumu sniegšanai. Konsultante atzīst arī to, ka kopumā jauniešu klūst mazāk, jo līdz ar citām nodarbēm viņiem jāatrod laiks arī šāda veida mācībām. Taču mācības ir svarīgas, paplašina zināšanu loku dažādās darbības jomās, tās notiek gan klātienē, gan arī attālināti. Svarīgi, ka lektors ir autoritāte un prot panākt diskusiju un jautājumu birumu čata sadaļā. Bez tam notiek arī pieredzes apmaiņas izbraucieni, lai klātienē satiktos ar gados jauniem uzņēmējiem un uzzinātu, kā viņi īsteno savas biznesa idejas, kādi ir ieguvumi un kas varbūt neizdodas. Tādi izbraucieni līdz šim notikuši četrās vietās Balvu un Alūksnes novados.

No Balvu novada savas biznesa idejas prezentēja divi jaunieši – Zanda Arnicāne un Edvīns Garjānis. Zandai radusies ideja par dažādu koka organizatoru veidošanu, kas noder darbam un mājās palīdz ieviest kārtību. Patlaban Zandas izvēle ir ražot birojam noderīgas lietas – tālruņu turētājus, somas portatīvajiem datoriem, turētājus monitoram. To izgatavošanā izmanto gan koku, gan dažādus citus materiālus. Zandai patīk iedzīvināt ideju realitātē, jo tas ir interesanti un noderīgi.

Gadu mijas atskāņas

Uguns šovu jāprot sagatavot un parādīt

Zinaida Logina

Uguns mākslinieka ALEKSEJA GEIKO, skatuves vārdā Alesh Walker, pirms Jaunā gada Kubulos un uzreiz pēc gadu mijas Balvos rādiņa uguns šovu, pārsteidzot skatītājus ar profesionālu sniegumu. Viņš ir viens no labākajiem uguns māksliniekiem Latvijā.

Aleksejs ar uguns *dresēšanu* strādā jau kopš 2001.gada, kad, ceļojot pa Spāniju, pludmalē satika trupu no Argentīnas un uzsāka sarunas, jo viņu sniegums Alekseju ieinteresēja. "Tobrīd jau biju diplomēts režisors, pabeidzis Sanktpēterburgas universitāti, pat pastrādājis par štata aktieri Leļļu teātrī. Gribējās paceļot un šajā trupā satiku Argentīnas meiteni, un, kā jau tas jaunībā notiek, iemīlējos. Tur es apguvu arī ielas mākslu, kas līdz mums vēl nebija atrākusi. Kad pēc trīs gadiem trupas dalībniekus satiku atkal, jau biju iemācījies daudz vairāk uguns elementu nekā viņi. Uz skatuves uzstājies nebiju, braukāju pa Eiropas pilsētām, rādot šovus, un tas tobrīd bija hobījs. Bet apmēram pirms gadiem septiņiem kādā festivālā Latvijā mani pamanīja un uzaicināja uzstāties Latvijā," pastāstīja Aleksejs. Viņš atklāja, ka divi kovida laika gadi bija tukši un neproduktīvi, taču šogad viņš ar saviem šoviem paspējies iepriecināt jau daudzus skatītājus ne tikai Latvijā. Viņu aicina arī uz ārzemēm, jau ieplānoti ceļojumi uz Norvēģiju, Zviedriju, Somiju. Aleksejs secina, ka citās valstīs uguns festivāli ir ļoti iecienīti un notiek daudz vērienīgāk, klātesot lielām ļaužu masām. "Latvijā varbūt ievērojamāks ir vienīgi mūzikas festivāls "Positivus", kas pulcē daudz apmeklētāju. Tas ir savīlinojoši, kad apkārt tavai uguns skulptūrai stāv 20 – 30 tūkstoši cilvēku un vēro tāvus darbus. Mēs, latvieši, mīlam uguni, ugunskurus, esam mazliet uguns atkarīgi, ja tā var teikt, bet šovs – tā ir pavismācītā lieta. Šovs ir galvenais vārds. Tu esi uz skatuves un tev vajag nevis parādīt, ko tu proti, bet gan izklaidēt cilvēkus, kuri atnākuši to vērot. To nekur nemāca, ir jādomā, jāanalizē, visu jāplāno pašam. Cilvēki biežāk rāda, ka nebaidās no uguns un var izdarīt to

Aleksejs Geiko, skatuves vārdā Alesh Walker. Sarunājoties ar uguns šova organizatori, Balvu pilsētas pārvaldnieci, radās jaunas idejas nākotnei, kā jau tas notiek, kad satiekas divi radoši režisori.

vai šo, bet tas nav šovs," uzskata uguns mākslinieks. Uz šovu Balvos Aleksejs bija ieradies ar suni, kurš saimniekam pirms priekšnesuma pienesa lukturīti un padeva degšķidruma pudeli.

Foto - Z. Logina

Kā vērtējat faktu, ka Latvijā aptuveni katrs trešais bērns piedzimst neregistrētās attiecībās?

Viedokļi

Sargāsim visas ģimenes!

KASPARS ZĀLĪTIS, kustības "Dzīvesbiedri" vadītājs, dzīvo Rīgā

Kopdzīve ir visātrāk pieaugošais ģimenes modelis Latvijā. Aptuveni katra piekta ģimene valstī, kas dzīvo kopā vienā mājoklī, ir neregistrētās attiecībās. Ari aptuveni divi no pieciem bērniem piedzimst neregistrētās attiecībās. Tikmēr Satversmes tiesa ir pieņemusi divus nozīmīgus spriedumus, kuri norāda, – lai arī likumdevējs ir tiesīgs izvēlēties dažādus risinājumus, nosakot ģimenes attiecību tiesisko regulējumu, tam, pirmkārt, ir jānodrošina personām iespēja juridiski nostiprināt savas ģimenes attiecības un tikt

atzītām par ģimeni. Otrkārt, ir jānodrošina ģimenes un tās locekļu aizsardzība viņu personiskajās un mantiskajās attiecībās. Jāuzsver, ka šīs attiecības aptver ļoti plašu jautājumu loku, tāpēc Satversmes tiesas nolēmumu izpilde nevar būt tikai formāla. Proti, personiskās un mantiskās attiecības aptver, piemēram, mantojuma, ģimenes tiesību, iedzīvotāju ienākuma un citu nodokļu, dzīvojamā telpu īres, pabalstu, pensiju, imigrācijas, pacientu tiesību un citas jomas. Iepriekšminēto Satversmes tiesas spriedumu izpildes termiņš bija 2022.gada 1.jūnijā, tomēr tie joprojām nav pilnībā izpildīti. Satversmes tiesa ir noteikusi, ka cilvēka cieņa ir jāievēro nevis tikai formāli, bet gan pēc būtības. Tāpēc atbilstoši cilvēka cieņas principam ikvienas ģimenes aizsardzības un atbalsta tiesiskajam regulējumam ir jābūt jēgpilnam. Sakarā ar to sabiedrības iniciatīvu platformā "manabalss.lv" esam iesnieguši iniciatīvu, kurā mērķis ir aicināt Saeimu pieņemt tiesisko regulējumu visu ģimeņu (arī viendzimuma) un faktiskās kopdzīves tiesiskai atzīšanai un sociālajai aizsardzībai, kā arī nodrošināt pilnvērtīgu Satversmes tiesas spriedumu izpildi.

Likumdevēja rīcības brīvību, pildot Satversmes 110.panta pirmajā teikumā ietvertos pienākumus (valsts aizsargā un atbalsta laulību – savienību starp virieti un sievieti, ģimeni, vecāku un bērnu tiesības),

nosaka ne tikai cilvēka cieņas princips, bet arī tiesiskās vienlīdzības princips un diskriminācijas aizliegums. Satversmes tiesas spriedumu izpilde ir neatņemama demokrātiski tiesiskas valsts sastāvdaļa. Satversmes tiesas spriedums un tajā sniegtā tiesību normas interpretācija ir obligāta visām valstīs un pašvaldību institūcijām, tiesām, amatpersonām un privātpersonām. Tikmēr Saeimas, mūsuprāt, antikonstitucionālās bezdarbības dēļ jau 29 ģimenes tikušas atzītas ar tiesas spriedumiem, bet šis process ar tiesu starpniecību lietas pieteicējiem ir ne tikai pazemojošs un laikietilpigs, bet arī pārslago Latvijas tiesas. Ģimeņu atzīšana individuālā kārtā caur tiesu nav efektīvs risinājums un nav uzskatāms par Satversmes tiesas spriedumu izpildi, tomēr, neskaitoties uz to, šādu ģimeņu skaits turpina pieaugt. Tāpēc uzsveru vēlreiz, – mūsu iesniegtā iniciatīva aicina Saeimu pilnvērtīgi ieviest Satversmes tiesas spriedumus un pieņemt iekļaujošu tiesisko regulējumu, tādējādi nodrošinot pilnīgi visu ģimeņu tiesisko, ekonomisko un sociālo aizsardzību bez jebkādas diskriminācijas.

Runājot konkrētāk, pirmkārt, aicinām Latvijas tiesību aktos ieviest jēdzienus 'civilā savienība' un 'partneri' (vai ekvivalentu šiem jēdzieniem), kuri apzīmētu pastāvīgu divu cilvēku kopdzīvi, kuri nedzīvo laulībā. Otrkārt, ir jānodrošina diviem cilvēkiem iespēju reģistrēt savas attiecības atvieglotā

kārtībā, paredzot attiecību reģistrēšanu pie zvērināta notāra, tajā skaitā attālināti. Treškārt, ir jāparedz tiesiskais regulējums gadījumiem, kad nelaulāti pāri nav reģistrējuši savas attiecības, bet atrodas faktiskā kopdzīvē un pāra attiecībām ir ģimenes dibināšanas raksturs, piemēram, kopīga bērnu apgādība, kopīgas mājsaimniecības uzturēšana vai ilgstošas faktiskās attiecības. Šādos gadījumos pāriem ir jābūt tiesībām tikt atzītiem, izmantojot no tā izrietošās tiesības uz aizsardzību. Ceturtkārt, jāgroza tos normatīvos aktus, kuri nodrošina ģimenes aizsardzību un atbalstu. Tas nepieciešams, lai šajos normatīvajos aktos iekļautu visas ģimenes, tādējādi tām, piemēram, nodrošinot noteiktus pabalstus, atbilstošus nodokļu atvieglojumus, samazinātas un nediskriminējošas valsts nodevas, tiesības uz mājokļa īres tiesību pārņemšanu, likumiskas mantojuma tiesības un aizgādības tiesības pār bērniem, kā arī piešķirtu tiesības veselības aprūpes jomā. Visbeidzot jāparedz sociālās garantijas un nodrošinājumu ģimenei visplašākajā nozīmē – ne tikai laulātajiem, bet arī partneriem un viņu bērniem.

Nemot vērā, ka 13.Saeima nespēja pieņemt Civilās savienības likumu trešajā lasījumā, bet pašreizējā Saeima nepieņēma iesniegtā iniciatīvu par visu ģimeņu tiesisko aizsardzību ar vairāk nekā 23 000 cilvēku parakstiem, parakstu slieksni šai iniciatīvai palielinām līdz 25 000 parakstiem. Mēs to varam!

Kopīgs uzvārds dod drošības un stabilitates sajūtu

SANTA KULEŠA, Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītājas vietniece

pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem redzams, ka Latvijā pēdējos 10 gados laulībā dzimušo bērnu īpatsvaram, lai arī pavisam nedaudz, tomēr ir tendence pieauga. Par to liecina arī Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas statistika – kopš 2019.gada laulībā dzimušo bērniņu ir nedaudz vairāk nekā to, kuri dzimuši neregistrētās partnerattiecībās. Laikā no 2014. līdz 2018.gadam situācija Balvu novadā bija daudz slīktāka, jo bērnu skaits, kuri dzima neregistrētās attiecībās, pārsniedza laulībā dzimušo bērnu skaitu. Pagājušajā gadā no 127 reģistrētajiem jaundzimušajiem 61 bērns dzimis laulībā un 59 bērniem noteikta paternitāte, kas nozīmē, ka bērns dzimis neregistrētās attiecībās. Bet vēl 7 bērniem nav ziņu par tēvu. Neskatoties uz to, ka ārlaulībā dzimušo skaits nav būtiski palielinājies, problēmas pastāv.

Savā darbā vērojama tendence arvien biežāk reģistrēt laulību pāriem, kuriem jau ir viens vai vairāki kopīgi bērni. Tas liecina par to, ka laulībā balstītas ģimenes kā ilgtermiņa vērtības loma un nozīme ir mainījusies. Laulības tiek noslēgtas tad, kad pāri jau materiāli nostabilizējušies, pierādījuši viens otram, ka spēj kopā uzņemties rūpes par bērnu.

Situācija ir satraucoša gan valstī, gan mūsu novadā, tādēj, lai nezaudētu pašu galveno pamatvērtību – ģimeni, Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļa jau daudzus gadus piedāvā iespēju 1.jūnijā, Starptautiskajā bērnu tiesību aizsardzības dienā, pāriem ar kopīgiem bērniem noslēgt laulību bez ceremonijas maksas. Jāatzīst, ka ar katru gadu šai iniciatīvai atsaucas arvien mazāk pāru, tāpēc gribētu,

lai vecāki aizdomājas, ka kopīgs uzvārds ģimēnē arī bērnam dod drošības, piederības un stabilitātes sajūtu. Domāju, ka ikviens bērns šādā ģimēnē, kaut reizi ir pajautājis, – tēti, kāpēc mammai ir cits uzvārds?

Vēl viena tendence, kas vērojama pēdējos gados, – arvien biežāk gados vecāki cilvēki izvēlas oficiāli nokārtot savas partnerattiecības un reģistrēt laulību pēc kopdzīvē nodzīvotiem 20, 30 un pat vairāk gadiem. Pagājušajā gadā vecākajam pārim, kuri reģistrēja pie mums laulību, bija 79 un 75 gadi. Kopā abi nodzīvojuši vairāk nekā 35 gadus. Cilvēkiem jāsaprot, ka laulības noslēgšanas mērķis no juridiskā aspekta ir kopdzīves partneru aizsardzība. Dzimtsarakstu nodaļas darbā mēs redzam skaudro realitāti, kad pēc ilgstošas, neregistrētās kopdzīves viens no partneriem pēkšņi nomirst un otram nākas "palikt uz ielas", jo mirušā radinieki pasaka, – tu te neesi nekas. Cilvēki bieži vien neaizdomājas par šādām lietām, domā, ka ar

viņiem nekas nenotiks, bet kopdzīve parasti saistās ar kopīgu ģimenes budžetu, ilgtermiņa pirkumiem, dzīvesvietu... Kas notiks ar to otru pēc partnera aiziešanas mūžībā? Cilvēki nāk pie mums reģistrēt laulību arī tad, kad otram paredzēta kāda sarežģīta operācija saprotot, ka slimīcā laulībā dzīvējotā radiniekus. Situācijas mēdz būt dažādas, un, manuprāt, sabiedrībā par šīm lietām būtu vairāk jārunā un jāskaidro, ko dod laulība.

Neapšaubāmi, laulības noslēgšana ir skaists brīdis ikvienu pāra dzīvē, un nav svarīgi, vai šo mirkli pāris izvēlas piedzīvot agrā jaunībā, vai sīrmā vecumā. Lai arī sadzīviski pāra attiecības pēc laulības noslēgšanas nemainās, jāsaprot, ka juridiskais regulējums neregistrētā kopdzīvei un oficiālai laulībai ir krasī atšķirīgs. Novēlu ikvienam pārim ar godu un lepnumu saukties vārdos 'vīrs un sieva'!

Viedokļus uzsklausīja A.Ločmelis un S.Karavoičika

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Saruna ar Tūrisma gada balvas nominanti

Lielpilsētas meitene ar lauku vējiem matos

Ingrīda Zinkovska

Latgales tūrisma konference aizvadīta, pasniegtas arī Tūrisma gada balvas. Uz Tūrisma balvu 2022 septiņās nominācijās pretendēja 34 Latgales tūrisma nozares uzņēmēji, tostarp arī brīvdienu atpūtas māja Balvu novadā "VOSORAS", par kuru rūpējas rīdziniece ANNA ELĪNA VITOLA.

Anna mācījusies Rīgas Franču licejā, absolvējusi Daresmas universitāti Lielbritānijā, strādā Rīgā, taču pazīst arī lauku dzīvi un par brīvdienu māju pierobežā stāsta ar lielu aizrautību.

"Vosoras" neiegua tūrisma balvu, bet nominācija vien ir novērtējums tam, ka brīvdienu mājas darbība ir ievērota un atzīta. Kā šo ziņu uztvērāt pati?

— Jāteic godīgi, ka tas man bija liels pārsteigums, jo iepriekš neko tādu nezināju. Ziņu, ka esam nominēti Latgales Tūrisma gada balvai, pamanīju sociālajos tīklos. Par to, protams, priečajos. Pateicība arī Ziemellatgales Biznesa un tūrisma centram. Man ar centra darbiniekiem ir laba sadarbība, viņi par brīvdienu māju informē gan savos izdevumos, gan internetā un vienmēr aizliek labu vārdu, kas tikai priece. Esmu arī aicināta uz centra pasākumiem, bet nav sanācis tajos piedalīties, jo galvenā naudas pelnīšana tomēr notiek Rīgā. Tanī pašā laikā, lasot ziņas par šiem pasākumiem, redzu, ka tie ir vietējo uzņēmēju aktīvi apmeklēti, un tas priece. Tāpēc nominēšana Tūrisma gada balvai man bija absolūti pozitīvs pārsteigums.

Ko varētu teikt par aizvadīto 2022.gadu tūrisma biznesā?

— Brīvdienu māja "Vosoras" ir neliela atpūtas vieta ar nakšņošanu. Aizvadītais 2022.gads brīvdienu mājai bija otrā sezona, kad uzņēmām ceļotājus un atpūsties gribētājus. Sākām to darīt 2020.gada vasārā. Salīdzinot iepriekšējo gadu rezultātus ar aizvadīto 2022.gadu, jāteic, ka tie nav tik labi. Tam ir pavisam vienkāršs izskaidrojums, — tad, kad brīvdienu māja uzsāka savu darbību, bija laiks, kad cilvēki nevarēja tik viegli izķūt no valsts saistībā ar Covid pandēmiju. Tādēļ Latvijā uzplauka vietējais tūrisms, un arī mēs to izjutām.

Brīvdienu māja bija aizņemta līdz pat oktobrim, tajā apmetās ceļotāji. Salīdzinot ar 2020.gada vasaru, 2021.gada vasārā brīvdienu atpūtas māju izmantoja vairākas ceļotāju grupas, ģimenes. Tie, kas ieradās 2020.gada vasārā, brauca arī 2021.gadā. Mums ir ģimenes, kuras pie mums brauc gadu no gada kā uz savām laukumiem mājām.

Kas ir brīvdienu mājas klienti jeb atpūtnieki, kuri šeit ierodas pavadīt brīvo laiku – brīvdienas, atvalinājumu?

— Daļa mūsu klientu ir cilvēki, kuriem, iespējams, bijušas mamma vai vecmamma, kas dzīvojušas laukos. Vai cilvēki uz laukiem braukuši ciemos bērnībā, jaunībā, bet šobrīd viņiem nav, kur aizbraukt, vai nav sakoptas vietas, kur aizbraukt. Senu māju laukos paliek aizvien mazāk un mazāk. Tādēļ, izdarot izvēli, kur pavadīt brīvo laiku, daudzi atgriežas "Vosorās", jo sauc tās par savām lauku mājām. Viņi atbrauc, dzīvo brīvdienu mājā, bet tanī pašā laikā apmeklē arī citus tūrisma objektus, kas atrodas novadā vai tuvākajos novados. Un tie nebūt nav cilvēki, kuriem saknes ir Latgalē. Tie ir cilvēki, kuri uz šejieni brauc atpūsties regulāri.

Pārējie viesi bijuši dažādi. Arī no ārzemēm. Kāds vīrietis ieradās ar draudzeni. Viņš to bija atvedis romantiskā braucienā. Kā sapratu, abi ir no kādas Eiropas valsts, bet apceļo pasauli. Abi atbrauca ar automašīnu no Kauņas. Jāatzīst, tas nedaudz izbrīnijs, ka viņi izvēlējušies šo nakšņošanas vietu. Tomēr, ja nem vērā, ka atrodamies pierobežā, sava eksotika tajā ir.

Celotā lielākoties notiek aktīvajā tūrisma sezona – pavasarī, vasārā. Kā ir ar ziemas periodu?

— Pirmajā sezonā devām iespēju jeb izmēģinājām, kā tas būs ziemā. Patiesībā tā bija ziemā, kurā bija samērā silts līdz janvārim. Brīvdienu mājā ģimenes dzīvoja Ziemassvētkos, Jaungadā, jo bija kovida laiks un liela panika. Pavadīt laiku viesu namos, laukos, tālu no cilvēku burzmas, vēlējās daudzi. Un arī mums pieteicās viesi. Šogad laika apstākļi brīvdienu māju lika ieziemot ātrāk. Šis lēmums tika pieņemts arī komūnālo izmaksu dēļ, jo tad būtu ļoti jāceļ cenas par diennakti, kas nešķita godīgi pret viesiem. Jau šovasar rēķini, salīdzinot ar iepriekšējo sezonu, bija augstāki, jo resursu izmaksas kļuva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Brīvdienu māja pierobežā. "Vosoras" atjaunotas to senatnīgajā skaistumā, ar mantotām dzimtas mēbelēm un sadzives priekšmetiem. Mājas saimnieki lepojas pat ar atjaunotu autentisku maizes krāsnī.

Foto - no personīgā arhīva

Vieni no skaistākajiem svētkiem. Līgo ir vieni no skaistākajiem svētkiem, ko ikvienam gribas pavadīt laukos, plāvā ar jāņuzālēm.

galvaspilsētā?

— Atšķirībā no savas mamma un vecmamma Ināras, esmu relatīvi radošāka. Strādāju mārketingā, tas ir, reklāmas nozarē. Esmu strādājusi vairākās darbavietās, bet tagad kā darba nēmēja pildu darba pienākumus starptautiskā Zviedrijas uzņēmumā Latvijā. Mūsdienās visiem ļoti svarīgi, lai nepaliek tikai viens ienākumu avots, tādēļ cenšos apvienot gan darbu uzņēmumā, gan rūpes par brīvdienu māju laukos. Šeit vairāk darbojos reklāmas jomā. Aizvadītā vasara liecina, ka tam jāpieiet vēl aktīvāk, jo ceļotāji bieži vien nezina, ka pierobežā ir tāda iespēja. Tanī apvidū esam vienīgie, kas uzņem viesus.

Kāpēc izvēlejies mācīties Anglijā?

— Pirms četriem gadiem absolvēju Daresmas universitāti Lielbritānijā, kas ir TOP piektā labākā universitāte Anglijā. Tiem, kuri mācās Rīgas Franču licejā, ir aktuāli braukt studēt uz Franciju. Es izvēlējos klasisko Rietumu universitāti, kas ir viena no senākajām Anglijā un kurā tika filmēts pat Harijs Poters. Daresmas universitātē deva ieskatu, cik sena un spēcīga bijusi ši valsts, cik tā ir savādāka tagad. Tā iedeva ļoti pasaulīgu redzējumu uz lietām.

Nevēlējties palikt ārzemē?

— Nevēlējos gan. Daudzi jaunieši pēc studijām ārzemēs atgriežas Latvijā. Visi mani studiju draugi ir atgriezušies Latvijā. Manu Rīgas draugu vidū nav tā, ka visi brauc projām. Tas priece.

Ar ko saistīts pamatdarbs, ar ko nodarbojaties

Kāpēc pie zobārstiem tik garas rindas?

Ar zobiem nav joki

Maruta Sprudzāne

Arvien biežāk nākas uzklausīt dažāda vecuma iedzīvotāju stāstus, kā viņiem gājis, lai tiktu pie zobārsta: cik nervu, pacietības un arī sāpju tas prasījis, sa-gaidot garo pieraksta rindu. Pavisam traki iet, ja zobu problēmas rodas pēkšni brīvdienās vai svētku laikā un ja tas atgādās vēl ar bērniem. Ar zobiem nav joki, dažrei sāp tā, ka vai sienā jārāpjās. Arī Balvu ģimenes ārste akcentēja zobārstniecības pakalpojuma problēmu, jo bija izbrīnīta, ka dažkārt pacienti ar zobu sāpēm meklē pat ģimenes ārsta palīdzību.

Vai zobārsti būtu devušies kur projām un vairs nestrādā, vai varbūt sabiedribai masveidā bojājas zobi? Kas ir pie vainas, laikraksts centās noskaidrot, uzklausot zobārstniecības speciālistu viedokli.

Trīs dienas nedēļā

Zobārsti Balvos ir un tie strādā, taču rindas ir diezgan garas. Kāpēc?

Zobārste LAURIJA SUHARŽEVSKA saka, ka zobu labošanai nepieciešams laiks – ar desmit minūtēm nepietiks. Viņa pacientus pieraksta, ierēķinot katram vismaz pusstundu. Taču ārstes darba laiks ir trīs darbdienas nedēļā, jo, kā atzīst pati, pēc ilgstošajiem darba gadiem šajā arodā saasinājušas veselības problēmas, galvenais darba instruments – roka – vairs nav tik spēcīga. Zobārstes darba laiks ir no pulksten 8 līdz četriem pēcpusdienā. Daktere arī pacientus informē, ka zobus, piemēram, viņa nerauj. Mūsu sarunas laikā (pirmajā šī gada darbdienā) daktere atklāja, ka līdz pusdienlaikam apkalpojusi jau desmit cilvēkus, raksturojot to kā intensīvu darba režīmu. Tuvākais iespējamais pieraksts viņas praksē būtu uz janvāra beigām. Zobārste atklāja, ka viņas darba praksē pierakstās arī iedzīvotāji no Alūksnes un Gulbenes novadiem. Zobārste pieļauj, ka garās rindas veidojas arī tādēļ, ka sabiedrība kļuvusi apzinīgāka, rūpējās par mutes veselību un novērtēja sakoptu zobu vajadzību un skaistumu. Taču, viņasprāt, garas rindas pie zobārsta bijušas arī pirms gadiem desmit vai piecpadsmit. Agrākajos laikos pozitīvi bijis tas, ka zobārsti strādāja skolās, tika pārbaudita audzēkņu mutes veselība un viņiem tika laboti zobi. Arī pati Laurija mācību iestādē nostrādājusi 17 gadus.

Gandrīz visi zobārsti Balvos strādā trīs dienas nedēļā. Zobārste LINDAI ZĪMELEI Balvos pieraksti ir vismaz mēnesi un vēl vairāk uz priekšu. Arī viņa strādā trīs darbdienas nedēļā, atzīstot, ka darbs ir fiziski un emocionāli spraigs, tādēļ nepieciešama atpūta. Laikraksta uzrunātie pacienti atzina, ka Linda ir atsaucīga un laba dakterite. Nereti viņa piekrīt darbdienu uzsākt pēc pulksten 7 rītā, lai palīdzētu pacientam, ja tas ļoti nepieciešams. Darbdienā viņa apkalpo vismaz desmit un vairāk cilvēku.

Pacienti var priečties, jo Viļakā joprojām strādā dakteru VALDAS un VENIAMINA BUZIJANU zobārstniecības privātpakse. Lai saņemtu pakalpojumu, noteikti iepriekš jā-piezvana un jāpierakstās rindā. Abi dakteri pieņem arī bērnus līdz 18 gadiem par valsts budžeta apmaksātajiem līdzekļiem, bet šī rinda, lai saņemtu plānveida zobi ārstēšanu, būs aptuveni trīs – četras nedēļas. Dakteris Buzijans strādā četras darbdienas nedēļā no pulksten 8 līdz vieniem dienā, Valda savukārt

– piecas darbdienas no pulksten 8 līdz diviem dienā. Buzijanu privātpakse strādā arī medicīnas māsa, un šo darbinieci ārsti uzskata par ļoti nepieciešamu, jo viņa koordinē pierakstus un palīdz ārstiem ikdienas darbā. Darbdienā katrs zobārsts praksē apkalpo ne mazāk par desmit pacientiem.

Ja vien palaimēsies...

Vai zobārsti pieņem pacientus ar sāpošu zobu bez pieraksta?

LAURIJA SUHARŽEVSKA: – Ja atradīsies *spraudziņa* starp pacientu pierakstiem, es šādu cilvēku pieņemšu. Bet, ja todien ienāks vairāki *sāpoši* pacienti, mans pakalpojums viņiem nebūs iespējams. Ja cilvēks var gaidīt, lai atrāk tuvākajās dienās.

LINDA ZĪMELE: – Es lieku pagaidīt, bet, ja skaidri redzams, ka man todien nebūs laika cilvēku pieņemt, saku, lai palieto zāles un atrāk citā dienā. Ja situācija ir pavisam no-pietna, iesaku doties un meklēt neatliekamo palīdzību pie ķirurga stomatologa, piemēram, braukt uz Rēzekni vai Rīgu.

VALDA BUZIJANA: – Akūtos gadījumos, ja ir sāpes, pietūkums vai temperatūra, cilvēkus vienmēr pieņemam, vienojoties ar pacientu vai nu pirms darba laika, pusdienlaikā vai kā citādi. Atraidīt viņi netiek. Taču gribu uzsvērt, ka cilvēkiem vajadzētu savlaikus vērsties pie ārsta, lai risinātu problēmu, nevis nogaidīt līdz pēdējam brīdim.

Dzīve ir skarba

Ko cilvēki dara, ja rodas akūtas situācijas un steidzami vajag zobārstu? Viņi zvana, meklē, brauc, lūdz un gaida. Reālie stāsti ir visai paskarbi, jo sevišķi, ja palīdzība vajadzīga bērniem. Zobu sāpes un ārstēšana daudziem bijis un joprojām ir pamatīgs pārbaudījums.

KRISTĪNE no Bērzkalnes piekrit, ka zobārstniecības pakalpojumi ir grūti pieejami un pie zobārsta jāgaida garā rindā. Turklat dakteri, kuriem bērnus vajadzētu apkalpot it kā bez maksas un obligātā kārtā, vispār nav pieejami. Kristīne ir pieredzējusi, ko nozīmē tikt pie zobārsta ar bērnu, kuram sāp zobs. Kad viņas piecgadnieci sasāpējis zobs, atbraukušas uz zobārsta praksi Balvos un ar bērnu gaidījušas gandrīz visu garo dienu, līdz daktere vakar-pusē varējusi pieņemt. Viņas paldies zobārstei Lindai! Kristīne uzskata, ka ļoti slikti tas, ka Balvos nav iedibināta diennakts neatliekamā palīdzība akūtu zobi sāpju gadījumos. Tas būtu ļoti vajadzīgs pakalpojums.

Balvenieti ANNAI ir pavisam bēdiga piedredze, piedzīvota pirms vairākiem gadiem ar mazgadīgo meitu, un viņas secinājums, ka mūspusē mazo bērnu vecākiem zobārstniecības pakalpojumi ir ļoti problemātiski. Tikai retais zobārsts vēlas savā praksē redzēt bērnu, jo mazo pacientu uzvedība nav prognozējama, bērniem ir lielas bailes un zobārsta krēslā viņi vienkārši never vaļā muti. Annas meitiņai vajadzēja salabot četras bojātus piena zobus. Balvos to izdarīt neizdevās, jo bērnam sāpēja, bija bailes un neviens ārsts palīdzēt nespēja.

Mammu iedvesmoja ģimenes ārtes ieteikums izmantot zobu labošanu narkozē Rīgā. Tas gan izklausījās bāsi, taču vecāki piekrīta mē-ģināt. Bez maksas šis pakalpojums bija pieejams Stomatoloģijas institūtā Rīgā, taču rinda bija gada garumā. Vecāki izšķīrās par maksas pakalpojumu, samaksājot 400 euro. Zobus salaboja, taču pēc gada atklājās, ka meitenei atkal šie četri zobi ir cauri. Lai saņemtu iespējamību plānveida pakalpojumu, Anna Rīgā atrada privātkliniku, kur zobiņus bērnam

Gatava maksāt, lai tikai būtu labi.

Kristīne no Bērzkalnes atzina, ka pati ļoti baidās no zobārsta, taču vizīte pie stomatoloģes Lindas Balvos vienā tomēr nešķiet bāsa, jo zina, ka daktere pratīs nomierināt un palīdzēt. Pārāk bieži pašai apmeklēt zobārstu tomēr nenākas. "Esmu gatava maksāt, lai tikai saņemu ātru un labu pakalpojumu, jo mana un bērnu veselība ir pirmajā vietā," uzskata Kristīne.

Foto - M.Sprudzāne

**ZOBĀRSTA
SERGEJA BIČKO
DARBA LAIKS**
9-16
PĀRTRAUKUMS
12-13
Tālr.: 29434655

Foto - M.Sprudzāne

It kā strādā. Uzraksts par zobārsta Bičko darba laiku jaunā gada sākumā liecināja, ka viņš strādā, taču iedzīvotāji stāstīja, ka ārsts nav sazvanāms un pakalpojums nesniedz. Arī laikrakstam nedēļas laikā neizdevās sazināties ar dakteri, jo uz telefona zvaniem viņš neatbildēja. 6.janvārī uz prakses durvīm bija uzraksts, ka viņš nepieņem. Bet jau 9.janvārī uzraksts par dakteri darba laiku bija noņemts.

Iestādes. Pēc zobārstniecības iestāžu telefoniski sniegtās informācijas 5.janvārī paredzamais gaidīšanas laiks, lai saņemtu bērniem valsts apmaksātus zobārstniecības pakalpojumus, ir līdz 20 dienām (skat. tabulu).

Piebildīsim, ka arī Viļakā bērniem valsts apmaksātos zobārstniecības pakalpojumus sniedz abi dakteri – Valda un Veniamins Buzijani.

Zobārstniecības iestāde	Gaidīšanas laiks
Milakne Vija - ārsta prakse zobārstniecībā	20 dienas
Bičko Sergejs - ārsta prakse zobārstniecībā	12 dienas
Puka Svetlana - ārsta prakse zobārstniecībā	8 dienas
Avramenko Tatjana - ārsta prakse zobārstniecībā	4 dienas

Labdarība

Laime nelaimē jeb kucēnu Ziemassvētku stāsts

Irēna Tušinska

Laikā, kad vairums cilvēku pievēršas labdarībai, kāds ļaudarīs nolēma rīkoties pretēji, izmetot neaizsargātus kucēnus mežā pašā ziemas spēigonī. Taču notika Ziemassvētku brīnumi, un, pateicoties Borisovas ciema iedzīvotājas ANITAS KOKOREVIČAS labajai sirdij, kā arī viņas paligu atsaucībai, kucēni ne tikai izglābās no drošas bojāejas, bet pavism drīz nonāca jaunu, gādigu saimnieku rokās.

Pāris dienas pirms Ziemassvētkiem, dodies pie draudzenes nokārtot darīšanas, ceļa Vecumi – Viļaka malā Anita Kokoreviča pamanija četrus kucēnus. Apturējusi auto, lai palūkotos tuvāk, viņa ieraudzīja vien to, kā, pārlekuši grāvim, mazie bēdubrāji ieskrien mežā. Nonākusi draudzenes Anastasijas mājas un pavaicājusi, vai viņa apkārtne nav manījusi kļaujojam pāris mēnešus vecus kucēnus bez mamma, Anita saņēma noliedzošu atbildi. Taču jau nākamajā dienā draudzene piezīnījusi sakot, ka dēls, ejot mežā pēc eglītes, ieraudzījis četrus diezgan izkāmējušus kucēnus. Lai gan viņas mazdēlam izdevies mazos pabarot ar maizi, draudzene lūdz palīdzību kucēnus noķert. "Pati nevarēju to izdarīt, jo mājas biju viena kopā ar mazmeitu. Ierosināju, lai draudzenes mazdēli kucēnus noķer un atved pie manis," skaidro Anita. Tā arī izdarījuši.

Tiklīdz izglābtie astaini nonāca pie Anitas, viņa sāka tiem meklēt jaunas mājas. Sieviete nolēma izmantot sociālo tīklu iespējas, palīdzību ievietot attēlus vietnē "Facebook" lūdzot jaunākās paaudzes pārstāvjiem. Tiklīdz kucēnu attēli nonāca interneta plašumos, sāka pieteikties cilvēki, kuri vēlētos tos adoptēt. Par savu atradumu Anita ziņoja arī pašvaldības policijai, kura aktīvi iesaistījās jaunu saimnieku meklēšanas procesā. "Jau nākamajā dienā viena kucīte devās uz Valmieru, bet tās dienas vakarā divi – uz Dobeli. Palika tikai viens 'puika', kuru loloju līdz pat pagājušās ceturtdienas rītam," pastāstīja Anita. Turpinot meklēt jaunus saimniekus pēdējam kucēnam, Anita rūpīgi izvērtēja katru kandidātu, piemeklējot vispiemērotākos. Pirmie pretendenti pie jauna četrkājinā mīluļa netika, jo viņu iepriekšējo – pie kēdes turēto – suni bija aiznesis vilks, bet Anita savam lolojumam šādu likteni nevēlējās. Savukārt otrie pretendenti reizēm mēdza draudzēties ar alkoholu, tādēļ arī viņu pievājums tika atraidīts. Turklat pāris nedēļu laikā, ko kucēns pavadija Anitas mājas, abas ar mazmeitiņu paguva viņam pieķerties, bija pat sapirkušas mantījas, ar ko iepriecināt četrkājino draugu, kā arī nosaukušas viņu par Marko. Taču aizvadītajā ceturtdienā pieņāca diena, kad nācās no iemīlotā suņuka ūkīties, jo viņu savās mājās pieteicās uzņemt kāda Žiguro iedzīvotāja, kura solija jauno mīluli turēt kā istabas mīldzīvnieku. "Ļoti priecājos, ka viņš nonācis labās mājās. Tik ļoti pieradu pie suniša, ka bija grūti to atdod. Pat apraudājos," laimīgi sērīgo dienu atceras Anita. Vēl vairāk šķiršanos no drauga pār-dzīvoja mazmeitiņa, kura, uzzinot, ka kucēns ir prom, raudājusi un kliegusi pilnā balsī. Jaunās mājās Marko ticis pie jauna vārda un tagad ir Argo. Lai arī viņam ir citi saimnieki, Argo joprojām saglabāta vietiņa viņa glābēju sirdīs. Anita regulāri interesējas par kucēna

likteni, un jaunā saimniece to neliedz, nosūtot viņai četrkājinā mīluļa fotogrāfijas. Suņuka glābēja priečajas, ka viņš lieliski iejuties jaunajās mājās, kļūstot par ģimenes luteklī: "Saņemu bildi, kur viņš guļ istabā un skatās televizoru. Mana sirds tagad ir mierīga."

Pēc suņa gatavi braukt pat naktī

Anita ir ļoti gandarīta, ka visiem astainajiem bēdubrājiem atrastas labas mājas. Pirmais kucēns nokļuvis pie gados jauniem cilvēkiem Valmierā. "Viņi gribēja tieši balto kucēnu, solot, ka viņš dzīvos skaistā mājā ezera krastā. Visu laiku būšot balts – ziemā, dzīvojoties pa sniegū, bet vasarā – pa ūdeni. Domāju, ka viņi žēlos šo dzīvnieciņu, jo tāpat vien tik tālu nebūtu braukuši," spriež Borisovas iedzīvotāja. Anitu izbrīnīja fakts, ka cilvēki ierādās no tik tālām vietām, lai adoptētu kucēnus. Taču izrādījās, ka patversmēs pie kucēniem tikt nav viegli – tos ātri *izķerot*. Turpretim pieauga suņus adoptē daudz retāk, jo visi četrkājainos draugus grib audzināt kopš mazotnes.

Visvairāk Anita brīnījās, ka cilvēki pēc kucēna bija gatavi tik vēlu vakarā braukt to *gaisa gabalu* no Dobeles: "Viņi pie mums iebrauca pusē vienpadsmītos vakarā. Pastāstīja, ka viņiem pieder lauku saimniecība, bet divus kucēnus nēmot tādēļ, ka vienu grib sev, bet otru – strādniekam, kas pie viņiem strādā. Izskatījās, ka tie būs labi saimnieki. Bija pat paņēmuši līdzi kaulījus, lai kucēniem īsāks ceļš līdz Dobelei."

Anita apgalvo, ka arī turpmāk gatava palīdzēt pamestiem dzīvniekiem: "Taču vairs neturēšu tos istabā, lai nepiekertos, jo atdot pēc tam ir ļoti sāpīgi." Gan Anita pati, gan viņas bērni, īpaši Viļakas pusē dzīvot palikušie dēls un meita, vienmēr milējuši dzīvniekus. Tikai otra meita, kura šobrīd dzīvo Salaspilī, alergijas dēļ tos mājās nevar turēt. Pašlaik pie Anitas mitinās divi murrātāji – 13-gadīgā kaķene Murina, kas pārvesta no ģimenes lauku mājām, un Maksis, ko pirms diviem gadiem mazbērni izglābuši no bojāejas pavisam agrā vecumā. "Viņš vēl pat pienīju nemācēja ēst. Taču mazmeita uzstāja, ka kaķēns jāpatur, un ļoti lepojās ar to, ka izglābusi dzīvību," atceras Anita. Savukārt dēls Jānis pārspējis mammu – viņam mājās dzīvo divi suņi un trīs kaķi. Bet meita Daina pajumti sniegusi diviem kanārijputniņiem un diviem no ielas paņemtiem kaķiem, kuru ārstēšanai iztērējusi paprāvu naudas summu.

Neizprot cilvēku nežēlibu

Anita spriež, ka izmestie kucēni nav no tūvējās apkārtnes, jo tika apsekoti visi kaimiņu suņu īpašnieki: "Viļakas suņi tie nav. Protams, nezinu, kas noteik Žīguros vai Šķilbēnos. Turklat Borisovā vairs nav ne iedzīvotāju, ne kucīšu, kurām varejā būt kucēni." Sieviete pārliecīnāta, ka kucēni, kuri jau bija krietni paaugušies un ļoti droši, līdz šim ir dzīvojuši pie cilvēkiem. Arī braukšana automašīnā viņiem nebija sveša. Tāpēc viņai jo īpaši neizprotama šķiet šāda nežēliba: "Manam prātam nav aptverams, kā tā var izrēkināties ar dzīvniekiem?! Nu, sliktākajā gadījumā, aizved un kaut vai iemidzini viņus. Var taču arī ar "Facebook" palīdzību meklēt saimniekus." Būdama domes deputāte, Anita ir pārliecīnāta, ka mūsu novadā nepieciešama dzīvnieku patversme. Viņa ļoti cer, ka kādreiz, pabeigusi dienestu Valsts robežsardzē, meita īstenos savu sapni par dzīvnieku patversmes ierīkošanu Viļakā: "Tas mums abām ar meitu

Foto - no personīgā arhīva

Uz ceļa Vecumi – Viļaka atrastie kucēni. Anita spriež, ka šie dzīvnieki līdz pamešanai diezgan ilgi dzīvojuši kādās mājās. Viņi bija krietni paaugušies un nebaidījās no cilvēka, kā arī neizrādīja nervozitāti, braucot automašīnā. Tādēļ šāda iepriekšējo saimnieku rīcība šķiet jo īpaši nežēliga.

Pēdējais un vismīlākais.

Anita apgalvo, ka Marko, ko jaunie saimnieki tagad nosaukuši par Argo, bija visskaistākais un vismīlākais kucēns. Iespējams tādēļ, ka visi nodzivojis viņas mājās, pagūstot iekarot gan Anitas, gan mazmeitiņas sirdi. Tieši tādēļ no Argo šķirties bijis vissāpīgāk.

Foto - no personīgā arhīva

Jaunās mājās. Anita apgalvo, ka kucēns, kuru atdeva pēdējo, bija ļoti apķērīgs: "Ja vajadzēja uz tualeti, viņš vienmēr prasījās ārā. Bija ļoti gudrs. Kad izlaidām laukā, nekur neskrēja, bet sargāja saimnieku." Anita tik ļoti pierada pie jaunā četrkājinā drauga, ka joprojām sekot viņa liktenim un priečajas par katru jauno saimnieku atsūtīto foto.

KOMENTĀRS

Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE pastāstīja, ka kriminālīeta par četu kucēnu atstāšanu bezpalīdzīgā stāvoklī nav ierosināta, jo nav noskaidroti kucēnu saimnieki. "Taču visiem suņiem, kas no Viļakas nogādāti dzīvnieku patversmē Rēzeknē, mēs visos iespējamos veidos palīdzam meklēt saimniekus," informēja novada pašvaldības policijas priekšniece. R.Kravale gandarīta, ka četriem mežā pamestajiem kucēniem atrastas jaunas mājas. Viņa uzsver, ka bezsaimnieka suņu un īpaši kaķu problēma novadā joprojām ir ļoti aktuāla. Tādēļ policija maksimāli veltī spēkus tam, lai palīdzētu atrast jaunus saimniekus pamestiem vai nokļūdušiem mājas mīluljiem. R.Kravale atgādina, ka vislielākās problēmas šobrīd sagādā bezsaimnieka kaķi: "Nereti, veciem cilvēkiem aizejot viņsaulē vai pārceļoties uz pansionātu, izrādās, ka mājās paliek padsmit kaķi." Tādēļ joprojām tiek meklēti cilvēki vai sabiedriskas organizācijas, kas, sadarbībā ar pašvaldību, uzņemtos risināt sasāpējušo problēmu.

ir tāds sapnis. Kā izdosies, pagaidām nezinu, bet viņa ļoti pārdzīvo par dzīvniekiem. Viļakā kādus piecus braucot uz darbu, atkal ievēroju kādus piecus lielus suņus."

ir tāds sapnis. Kā izdosies, pagaidām nezinu, bet viņa ļoti pārdzīvo par dzīvniekiem. Viļakā kādus piecus lielus suņus.

Saņem Atzinības rakstu

Spēj būt skolotājs, treneris un sportists

Zinaida Logina

Rekavas vidusskolas sporta skolotājam JĀNIM DOKĀNAM Balvu novada domes Atzinības raksts piešķirts par audzēkņu izciliem panākumiem svarbumbu celšanā un novada atpazīstamības veicināšanu. Skolotājs un treneris, kurš pats sporto, ir personība, kuram audzēkņi vēlas līdzināties.

Puišiem jābūt stipriem un spēcīgiem

No Dokānu ģimenes dzīvesvietas Dubļukalnā līdz skolai bija 9 kilometri, un dviņu brāļi Jānis un Ainārs skolas laikā šo ceļu mēroja ne tikai ar velosipēdiem, mopēdiem vai auto, bet nācās to noiet arī kājām. Interese par sportu brāļiem sākās jau skolas laikā. "Mums tajā laikā nebija ne datoru, ne mobilu telefonu, skolā visi sportojām, starp klasēm rīkojām futbola, basketbola, volejbola turnīrus. Individuāli nodarbojāmies ar vieglatlētiku, skrējām krosu. Man bija vairāki, bet ļoti labi un prasīgi sporta skolotāji, pēdējās vidusskolas klasēs tā bija Vija Lancmane. Mūs sportam pievērsties ieinteresēja arī tētis, sakot, ka puišiem jābūt stipriem, spēcīgiem un fiziski attīstītiem, lai varētu aizstāvēt sevi un palīdzēt citiem," agrāko pieredzi atklāj Jānis. Pēc vidusskolas absolēšanas Daugavpils Universitātē viņš studēja un ieguva sporta skolotāja kvalifikāciju. Jānis neliek akcentu ne uz vienu no trim vārdiem – skolotājs, treneris un sportists, tikai piebilst, ka ir ne vien tikai svarbumbu celšanas, bet arī slēpošanas treneris.

Svarbumbu celšanu trenē individuāli

Pirma reizi ar šo sporta veidu Jānis iepazīnās studiju laikā, kad vajadzēja kārtot vispārējās fiziskās sagatavotības normatīvus. "Svarbumbas bija jāgrūž un jārāuj, un pēc pareizas tehnikas apgūšanas tas man padevās. Piedāvāja braukt uz augstskolu sacensībām – universiādi. Brīniņos, kā var 24 kg svarbumbas manā svara kategorijā uzgrūst 100 reizes? Kā tas iespējams? Bet tagad tas ir tīrais nioks! Studiju laikā Balvu pilsētas svētkos stadionā notika sacensības, uz kurām aizbraucām abi ar brāli. Tur satikām Sergeju Arbuzovu, jau pieredzējušu svarbumbu cēlāju, par kuru pirms tam jau bijām daudz ko uzzinājuši. Sergejs mūs uzaicināja uz treniņiem, un tā tas aizgāja," atklāj Jānis. Kad viņš sāka strādāt Rekavas vidusskolā, dažiem skolēniem radās interese, un viņi gribēja pamēģināt savus spēkus šajā sporta veidā. Jānis piedāvāja šo iespēju, un tie, kuriem bija lielāks gribasspēks, izturēja. Šobrīd Jānis interesentus trenē tikai individuāli, turklāt bez jebkādas maksas. "Darbs, ko ieguldī, atmaksājas citā veidā. Gandrījumu dod sportistu augstie sasniegumi sacensībās. Pie medaljām un uzvarām var tikt tikai ar smagu darbu. Šobrīd trenēju audzēkni Vitu Grunduli, kura Eiropas čempionātā ieguva 2.vietu. Mani audzēkņi, kuri ir piedalījušies Latvijas čempionātos, starptautiskajos turnīros, Eiropas un pasaules čempionātos, arī Baltijas čempionātos un sasnieguši augstus rezultātus, ir: Edgars Prancāns, Elvijs un Emīls Koniševi, Arnis Bukšs, Gints Cīrcens, Artūrs Birkovskis, Dagnis Birkšs, Arnolds Skangalis un Vita Grundule. Viņu ieguvumi ir psiholoģiskā un fiziskā noturība, nopietnāka attieksme pret darbu un mācībām. Vienmēr saku, ka pie manis trenējas

skolēni ar labām un teicamām sekmēm," lepojas treneris, piebilstot, ka iegūtā pieredze vienmēr noder dzīvē. Viņš svarbumbas trenē jau 20 gadus, tomēr ļoti nepārdzīvo, ka skolēni pabeidz skolu un aiziet tālāk dzīvē, jo iegūtā pieredze jau nekur nepazūd. Bet ir arī tādi audzēkņi, kā Edgars Prancāns, kuriem, ja tikai izdodas apvienot darbu ar treniņiem, joprojām brauc pie trenera kopīgi trenēties. Bijušais audzēknis Elvijs Koniševs šobrīd nodarbojas ar roku cīņas sportu. Labu pieredzi guvušas māsas Pastares un māsas Stivriņas, kuras trenējās svarbumbu celšanā.

Čuguna bumbas tiešām ir no čuguna

Skolotājs un treneris turpina aktīvās sportista gaitas, piedalās sacensībās un izcīna medaļas. Jānis savā svara kategorijā līdz 73 kg šobrīd Latvijā ir vienīgais čempions. Uz jautājumu, cik viegli vai grūti sportistam noturēt konkrētu svaru, viņš atsmej, ka vairāk jāuztraucas nevis par svara pieaugumu, bet gan, lai tas nekrītas. "Visa pamatā ir pareizs, veselīgs uzturs, regulāras ēdienei. Kopā ar skolēniem ēdu pusdienu, – tās ir gardas un sabalansētas. Stāstu viņiem, cik svarīgi uzņemt pilnvērtīgu pārtiku, lai būtu enerģija. Ir ļoti slikti, ka lielākā daļa bērnu neēd brokastis, par ko vecākiem nopietni jāpadomā. Vecāku atbildība ir saviem bērniem iemācīt veselīga uztura pamatprincipus. Arī saspringta darba diena, steiga un stress samazina svaru," spriež sportists.

Runājot par sasniegumiem, viņam atmiņā palikusi cīņa un iegūtā medaļa 2008.gadā, kad viņš bija aizbraucis uz pasaules čempionātu Smoļenskā, Krievijā. "Startēju gan divcīņā, uz ko liku galveno akcentu, gan garajā ciklā, kurā izcīnīju 3.vietas godalgu. Latvijas čempionātā uzstādīts Latvijas rekords svarbumbu raušanā un grūšanā, kā arī garajā ciklā," atklāj skolotājs. Īpaši aizkustinošs un nozīmīgs bija audzēkņa Edgara Prancāna sasniegums – Sporta meistara titula iegūšana pasaules čempionātā un izcīnītā 2.vieta. Viņš lepojas arī ar brāļu, Sporta meistara Aināra sasniegumiem, kurš gan startē citā svara kategorijā, bet abi ar 24 kg svarbumbām savā starpā treniņos var pacīnīties raušanas vingrinājumos. "Šis ir ļoti smags sporta veids, jo čuguna bumbas tik tiešām ir no čuguna, un tajā kaut ko sasniegt var tikai ar izturību, gribasspēku un citigu darbu treniņos," piebilst Jānis.

Patīk sacensības, iedvesmo uzvaras

Rekavas vidusskolā viņš ir sporta skolotājs skolēniem no 1. līdz 12.klasei. Jānis ievērojis, ka strauji progresējušā informāciju tehnoloģiju attīstību šobrīd darījusi savu, un vairs nav kā agrāk, kad uz sporta stundām skolēni devās ar prieku. "Agrāk skolēni bija aktīvāki, gribēja palikt uz sporta aktivitātēm arī pēc stundām. Vairs tā nav, jo liekākajai daļai skolēnu mājās jādodas ar autobusu. Arī viedierīces viņus aizrauj arvien vairāk, un bērni varbūt tāpēc negrib sevi noslogot fiziski. Vienmēr atgādinu, ka sēdēt ar telefonu rokās un neko nedarīt nav labākais veids, ar ko nodarboties skolā vai ļoti ilgstoši mājās. Sporta stundās skolotājs var mēģināt radīt un uzturēt interesu par sporta veidiem, palīdzēt saprast, kas kuram audzēknim padodas labāk – vieglatlētika, slēpošana, volejbols vai citi sporta veidi, un ieteikt varbūt kādu no tiem apgūt padziļi-

Foto - Z. Logina

leguldītais darbs novērtēts ar Atzinības rakstu. Jānis Dokāns ir Eiropas čempions svarbumbu raušanas vingrinājumos un pirmo gadu arī Eiropas čempions veterānu grupā, kas liecina, ka pārkāpts 40 gadu slieksnis.

Foto - no personīgā arhīva

Lepojas ar audzēkņu sasniegumiem. Polijā, Eiropas čempionātā, Jāņa Dokāna audzēkne Vita Grundule savā svara kategorijā izcīnīja 2.vietu, uz tāda paša goda pjedestāla kāpa arī brāļa Aināra trenētā audzēkne Samanta Sproģe. Lai dotos uz šāda līmeņa sacensībām, jau iepriekš jāaplāno, ka tiks sasniegts augstvērtīgs rezultāts.

nāti. Skolēniem patīk sacensības, īpaši iedvesmo uzvaras," uzskata skolotājs. Rekavas vidusskolā vienmēr akcents likts uz ziemas sporta veidiem, un slēpošana ir viens no tiem. Arī šobrīd apkārt sporta laukumam ir ierīkota slēpošanas trase, nodrošināts slēpošanas inventārs, kas labvēlīgos laika apstākļos ļauj pavadīt sporta stundas ārā. Trases slēpošanai ir ierīkotas Balkanos, tur notiek arī sacensības. Šobrīd Rekavas vidusskolā 12.klasē mācīcas talantīgs slēpotājs Eriks Cīrcens, viņam padodas slēpošana, savukārt vasarās – rollerslēpošana. Treneris uzskata, ka šādi jaunieši ar saviem sasniegumiem pozitīvi iedvesmo pārējos jauniešus. Jānis veselības projektā slēpošanu mācīja un treniņus vadīja arī pieaugušajiem un tāpēc droši var apgalvot, ka skolā gūtās iemaņas

nepazūd.

Svarīga ir pieredze

Zināšanas jāpapildina, – pārliecināti saka skolotājs. Tehnoloģiju attīstību un inovācijas ienāk arī sportā, tāpēc Jānis dodas uz kursiem, semināriem, lai uzzinātu jaunumus un pieletotu praksē. "Manā sporta veidā – svarbumbu celšanā, kur praktiski esmu izmēģinājis un pieletojis dažādu treniņu metodiku, vados pēc tā, kā progresē rezultāts. To visu pierakstu un analizēju," atklāj treneris. Jāņa ģimēnē aug 9 gadus vecs dēls, kurš šobrīd apmeklē futbola treniņus pie Jāņa Zakariša. "To, vai viņam iepatiksies tieši šīs sporta veids, rādis nākotne. Galvenais, lai būtu interese. Reizēm dēlu panēmu līdzi arī uz savu treniņu," bilst Jānis Dokāns.

Statistika

2022.gads Balvu novadā

Dzimuši

- Balvu novada Dzimtsarakstu nodalā reģistrēti 127 jaundzimušie (71 meitene un 56 zēni). No tiem: 61 bērns dzimis, vecākiem esot savstarpējā laulībā, 59 bērniem ir atzīta paternitāte un 7 bērniem dzimšanas reģistrā nav ieraksta par tēvu.
- 37 ģimenes ir sagaidījušas pirmdzimto, 44 ģimenēs jaundzimušais ir otrs bērns ģimenē, 26 ģimenēs – trešais bērns, 10 ģimenēs – ceturtais bērns, 7 ģimenēs – piektais bērns, 3 ģimenēs – sestais bērns.
- Bērniem deklarētas dzīvesvietas:

Balvu pilsētā – 32
Baltinavas pagastā – 6
Balvu pagastā – 7
Bērzkalnes pagastā – 4
Bērzpils pagastā – 4
Briežuciema pagastā – 3
Krišjāņu pagastā – 1
Kubulu pagastā – 7
Kupravas pagastā – 1
Lazdukalna pagastā – 5
Lazdulejas pagastā – 2
Rugāju pagastā – 10
Susāju pagastā – 2
Šķilbēnu pagastā – 10
Tilžas pagastā – 6
Vectilžas pagastā – 2
Vecumu pagastā – 1
Viļakas pilsētā – 6
Vīksnas pagastā – 6
Žīguru pagastā – 3
Cītās pašvaldībās deklarēti 5 bērni.

- 103 bērniem abi vecāki ir latvieši un 24 bērnu vecākiem ir dažādas tautības.

Populārākie vārdi

- Zēniem – Reinis (5), Ričards (3), Eduards (3).
- Meitenēm – Sofija (5), Amēlija (5), Keita (3), Emīlija (3).
- Četriem bērniem doti 2 vārdi.

Laulības

- Kopējais reģistrēto laulību skaits – 81. No tām 54 laulības reģistrētas Dzimtsarakstu nodalā, 27 laulības baznīcās: 3 – Baltinavas katoļu baznīcā, 1 – Balvu katoļu baznīcā, 2 – Balvu luterānu baznīcā, 8 – Bēržu katoļu baznīcā, 1 – Šķilbēnu katoļu baznīcā, 9 – Viļakas katoļu baznīcā, 1 – Viļakas luterānu baznīcā, 1 – Augustovas katoļu baznīcā, 1 – Tilžas luterānu baznīcā.
- 49 pāri laulības ostā iestūrēja 1.reizi, 8 pāriem šī ir 2. laulība, 14 pāriem – vienam laulātajam 1. un otrajam 2.laulība, 2 pāriem – 1. un 3.laulība, 4 pāriem – 2. un 3.laulība.
- Līgavas vidējais vecums – 29 gadi, līgavaiņa vidējais vecums – 33 gadi. 5 laulības noslēgtas ar ārzemniekiem.

Miršana

- Reģistrēta miršana 407 personām (242 sievietēm un 165 vīriešiem):

Balvu pilsētā – 93
Baltinavas pagastā – 19
Balvu pagastā – 12
Bērzkalnes pagastā – 6
Bērzpils pagastā – 7
Briežuciema pagastā – 11
Krišjāņu pagastā – 5
Kubulu pagastā – 24
Kupravas pagastā – 6
Lazdukalna pagastā – 18
Lazdulejas pagastā – 4
Mednevas pagastā – 18
Rugāju pagastā – 22
Susāju pagastā – 12
Šķilbēnu pagastā – 14
Tilžas pagastā – 15
Vectilžas pagastā – 11
Vecumu pagastā – 6
Viļakas pilsētā – 26
Vīksnas pagastā – 14
Žīguru pagastā – 12
Balvu pansionātā – 26, cītās pašvaldībās deklarētie – 26.

- Mirušo tautība: latvieši – 322, krievi – 74, ukraiņi – 3, poli – 1, baltkrievi – 7.
- 15 personas mirušas ar diagnozi COVID, 131 personai nāves cēlonis saistīts ar sirds un asinsvadu slimībām; 94 miruši no audzēja; 26 – no nieru slimībām; 17 – no diabēta; 72 – no plaušu slimībām; 14 – no aizkuņķa dziedzera; 19 – nelaimes gadījumi.

Apsveicam!

28.decembri Balvu novada

Dzimtsarakstu nodalā laulību gredzenus mija un par vīru un sievu kļuva viļacēni RAMONA KALNIŅA un ARTURS CIRCENS. Jauno pāri dzīvē ievadija liecinieki, jaunā pāra labākie kaimiņi Aiga Rundzāne un Ramonds Slišāns.

Ramonas un Artura dzīves ceļi pavisam nejauši krustojās pirms diviem gadiem, kad Ramonas patēvs, kārtot dokumentus, kādā iestādē iepazinās ar Arturu. Kādu dienā jaunais vīrietis atbrauca pie Ramonas patēva uz mājām, kur jauniete viņu pirmo reizi arī ieraudzīja. "Teikšu, kā ir – tā bija mīlestība no pirmā acu skatiena. Lai arī abi esam viļacēni, iepriekš Arturu nepazinu, taču jau pirmajā dienā, kad viņš pie mums atbrauca uz kafiju, sapratu, – man šis puisis ļoti patīk! Acīmredzot arī es Arturam iepatikos. Sākām sazvanīties, satikties, un jau divus gadus esam kopā. Gada nogalē pieņemām lēmumu noformēt attiecības oficiāli, jo Jauno gadu gribējām iesākt jau jaunā statusā – kā vīrs ar sievu," par iepazīšanos ar topošo vīru stāsta Ramona.

28.decembris atnāca ar salu un ne pārāk patīkamiem laikapstākļiem, taču tas nebija šķērslis Ramonas un Artura mīlestības svētkiem. Ramona vēl tagad atminas aizkustinošo ceremoniju novada dzimtsarakstu nodalā, kuras laikā abiem ar vīru acis sariesās asaras. "Pēc tam, kad jau bijām kļuvuši par precētu pāri, kopā ar vedējiem, vecākiem un dažiem tuvākajiem draugiem devāmies uz Viļaku, kur uz jaunlaulāto tiltiņa piekārām savu atslēdziņu un piedalījāmies nelielā fotosesijā pie Viļakas Romas katoļu baznīcas. Savukārt kāzu svīnības norisinājās kafejnīcā "Pierobeža", stāsta jaunlaulātie.

Ramona un Arturs atklāj, ka pagaidām kāzu ceļojumā doties neplāno, taču doma par tādu ceļojumu ir. "Pagājušajā gadā abi bijām Turcijā – no šī brauciena palikušas tikai labas atmiņas, tādēļ noteikti gribētu tur atgriezties vēlreiz," savas nākotnes plānus atklāj jaunlaulātie, kuri šobrīd atgriezušies ierastajās ikdienas gaitās. Ramona, Arturs un viņu kaķene Mija dzīvo Viļakā, Arturs strādā par kurinātāju, savukārt Ramona turpina mācības Viļakas Valsts ģimnāzijas 12.klasē. Viņa teic: "Tas, ka tagad pirkstā ir laulību gredzens, šķiet ļoti neparasti. Liekas, ka dzīvē viss mainījies – jauns uzvārds, jauni dokumenti, jauna dzīve. Saprotu, ka esmu sieva savam labākajam vīram. Arturam šī jau ir otrā laulība, tādēļ arī viņš apzinās, ka sieva ir laime, ko vajag sargāt un milēt līdz mūža galam. Lai vai kā, sajūta, ka esam vīrs un sieva, ir vairāk nekā laba."

Decembrī

Reģistrēti mirušie

Baltinavas pagastā

Stanislavs Keišs (1966.g.)
Zinaida Paramonova (1946.g.)

Balvu pagastā

Anatolijs Buls (1940.g.)
Jevgēnijs Circens (1946.g.)

Briežuciema pagastā

Dzidra Supe (1940.g.)

Kubulu pagastā

Nellija Kaša (1939.g.)
Ivo Rozītis (1974.g.)

Kupravas pagastā

Nina Popova (1952.g.)

Lazdukalna pagastā

Vitālijs Kupčs (1974.g.)

Rugāju pagastā

Grigorijs Maruks (1942.g.)
Genovefa Šķirpāne (1938.g.)

Susāju pagastā

Ārija Jeromāne (1938.g.)
Anna Strupka (1925.g.)

Šķilbēnu pagastā

Nikolajs Dementjevs (1960.g.)
Ella Goršanova (1966.g.)

Tilžas pagastā

Pēteris Škapars (1959.g.)

Vīksnas pagastā

Ivars Lazdiņš (1960.g.)
Anatolijs Lītvīnovs (1960.g.)
Anna Priedeslaipa (1939.g.)

Viļakas pilsētā

Henrihs Jermacāns (1941.g.)
Aigars Šķagals (1980.g.)

Balvu pilsētā

Iraida Fiļipova (1930.g.)
Raimonds Kočāns (1968.g.)
Marija Kokoreviča (1937.g.)
Aina Kozlovska (1924.g.)
Valdis Rundzāns (1979.g.)
Valentīna Šakina (1941.g.)

Lappusi sagatavoja S.Karavočika

Apgūst militāro vēsturi un pilnveido kaujas iemaņas

Aizvadītas kadeta kandidātu apmācības

No 5. līdz 6. janvārim Balvu un Alūksnes novados, tostarp Stompaku purva un Vjadas mežu teritorijās, Jaunākā instruktora kursa kadeta kandidātiem notika Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeta kandidātu taktiskā apmācība, lai pilnveidotu kaujas iemaņas, orientēšanos apvidū, taktisko maršu veikšanu, kā arī neizpalika piemiņas pasākums Stompaku partizānu nometnē. Apmācībās piedalījās arī trīs kadeta kandidāti no Balvu novada.

Mācībās iekļauj partizānu kara piemērus

Nacionālās aizsardzības akadēmijas Mācību vadības pāvelniecības sabiedrisko attiecību speciāliste kaprāle AGNESE JURĀNE stāsta, ka Jaunākā līdera kurss ir pirmsstudiju posma noslēdošais kurss, kurā tiek pilnveidotas ne tikai teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, bet arī attīstītas līdera prasmes. Jaunieši, kuri piedalījās apmācībās, jau šobrīd ir profesionālā dienesta karavīri, bet nākamos gadus turpinās veltīt studijām, lai iegūtu leitnanta dienesta pakāpi un jau kā viirsnieki dotos uz savām dienesta vietām un pildītu pienākumus Latvijas Nacionālajos bruņotajos spēkos.

Abās apmācību dienās kopā ar kadeta kandidātiem bija arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas Nacionālo bruņoto spēku Vēstures pētniecības nodalas vadošais pētnieks Dr. hist. KĀRLIS DAMBĪTIS. Jautāts, kādi ir galvenie pienākumi, esot šajā amatā, vēstures doktors sarunā ar laikrakstu "Vaduguns" pastāstīja, ka ikdienā akadēmijā kadetiem pasniedz militāro vēsturi, konkrēti divus studiju kursus – Latvijas militāro vēsturi un karamāklas vēsturi. Tīkmēr akadēmijas kadeta kandidātu apmācības Balvu un Alūksnes pusē pārtapušas par ikgadēju tradīciju, kas mūspusē notiek jau trešo gadu. "Kadeta kandidātiem katra gada sākumā ir vadības un līderības nedēļa, kurā jauniešiem māca gan vadības, gan arī psiholoģijas prasmju teoriju, savukārt es pasniedzu militāro vēsturi. Nēmot vērā, ka apmācības notika Alūksnes un Balvu apkārtnē, ļoti nozīmīga mācību daļa tika veltīta Latvijas nacionālo partizānu cīņām, kas šajā pusē jau vēsturiski ir īpaši aktuāls temats. Kadeta kandidāti pildīja arī dažādus praktiskus mācību vingrinājumus un simulācijas uzdevumus. To pamatā bija vēsturiska legenda, veicamajos uzdevumos iekļaujot partizānu kara piemērus. Galvenie mērķi bija, pirmkārt, būt tuvāk vēsturei un tādiem vēsturiskiem objektiem kā Stompaku partizānu nometne, lai jauniešos radītu izpratni, ko nozīmēja dzīve un cīņas šādos apstākļos. Otrkārt, jauniešiem tika atgādināts, ka nacionālo partizānu bruņotas cīņas pret PSRS okupācijas režīmu ir salīdzinoši nesenī notikumi, kurus no mūsdienām šķir vien dažas paaudzes. Visbeidzot, pildot praktiskos vingrinājumus, kadeta kandidātu uzdevums bija darboties saliedētā komandā, lai, soli pa solim, sasniegtu izvirzitos mērķus," stāsta K.Dambītis.

Vēsture ir aktuāla arī šodien

Cik nozīmīgi karavīram ir zināt vēsturi un kāpēc tā vispār būtu jāzina? K.Dambītis kadetiem mēdz teikt, ka militārā vēsture ir viņu izvēlētās profesijas vēsture. "Caur militāro vēsturi mēs varam ielūkoties pagātnē un saprast, kādas bija problēmas un izaicinājumi tā laika karavīriem. Studiju procesā tam visam papildus nāk klāt arī patriotiskais aspekti, jo daudzi jaunieši nav bijuši tādās Latvijas vēsturei nozīmīgās vietās kā, piemēram, Stompaku partizānu nometne. Līdz ar to mūsu pienākums ir kadetus iepazīstināt ar šādiem objektiem un pastāstīt par vēsturiskajiem notikumiem. Turklāt, ļoti iespējams, tādējādi jauniešos radīsies papildus interese un viņi uz vēsturiskām mūsu valsts vietām savā brīvajā laikā, apceļojot Latviju, aizbrauks jau kopā ar sev tuviem cilvēkiem. Vēsture nav tikai pagātne. Tā joprojām aktuāla arī šodien," uzsver K.Dambītis.

Galvenais uzdevums – sniegt karavīriem padomu

Jautāts, kas ir aktuālākais, ar ko nodarbojas šobrīd, K.Dambītis stāsta, ka no dažādiem aspektiem aplūko militāros jautājumus, tajā skaitā mēģina saprast, kā karadarbība ietekmē sabiedrību. "Jebkurš karš karavīram ir trauma. Kas notika sabiedrībā pēc Pirmā vai Otrā pasaules kara? Kādas psiholoģiskās sekas karš atstāja cilvēku prātos un vai karavīrs pēc kara spēja atgriezties normālā civilajā dzīvē, vai arī nostājās uz vardarbības un kriminālā ceļa? To pagaidām tiešā veidā nevar zinātniski pierādīt, bet ir liecības, ka daudzi

Kārlis Dambītis. Lūgts novērtēt kadeta kandidātu spējas un entuziasmu, vēstures doktors K.Dambītis uzsver, ka šie jaunieši jau šobrīd pieņemuši lēmumu stāties bruņotajos spēkus un izvēlējušies savu nākotnes ceļu. "Līdz ar to viņi ir mērķtiecīgi un zina, ko vēlas sasniegt. Kas attiecas uz militāro vēsturi, protams, kādam šīs studijas šķiet ļoti saistošas, citam – ne tik ļoti. Tādēļ akadēmijas visu jomu mācībspēki nepārtraukti strādā pie nodarbibu kvalitātes Foto - no personīgā arhīva

paaugstināšanas, lai mācību stundas būtu kā interesants piedzīvojums, nevis tikai sauss faktu un teorijas izklāsts. Ikvienam, kurš nolēmis savu dzīvi saistīt ar bruņotajiem spēkiem, jārēķinās, ka viegli nebūs – ir nepieciešama izturība un apņēmība. Tajā pašā laikā šie cilvēki ļoti iegūs savas personības pilnveidošanā, uzzinot savu spēju limitus un būtiski uzlabojot dažādas prasmes un iemaņas, kas nepieciešamas ikdienā. Lai veicas!" vēl Nacionālās aizsardzības akadēmijas pasniedzējs K.Dambītis. Attēlā – vēsturisks pārgājiens Bolderājā pirms dažiem gadiem.

Mil savu valsti. Viens no trīs mūspuses kadeta kandidātiem, kurš piedalījās apmācībās, ir kareivis RALFS KRISTERS KOKOREVIĀS. Jaunietis dzīvo Balvos un absolvējis Balvu Valsts ģimnāziju. Savukārt savu dzīvi saistīt ar militāro karjeru nolēma, jo ir savas zemes patriots un mil savu valsti, bet vārdi "Gods kalpot Latvijai!" Ralfam ir tēvzemes mīlestības apliecinājums. Turklāt interesants ir fakts, ka arī Ralfa vecvectēvs savulaik bija militārpersona – dienēja Daugavpils Jātnieku pulkā (aptuveni 1928.gadā). Savukārt tēvs bija robežsargs, kurš jau devies pensijā un tagad ir zemessargs. "Man patīk, ka dienests prasa lielu disciplīnu, sportisku garu, spēju ātri pieņemt lēmumus, būt atbildīgam un spēju uzņemties šo atbildību. Pēc studijām vēlētos dienēt sauszemes spēkos. Tīkmēr aizvadītās apmācībās mums bija dota iespēja iejusties tā laika cīnītājā ādā. Sviedri un asinis, bet caur visu to – brīvības alkas... Bija, par ko padomāt, salīdzināt to laiku un kaujas iespējas ar šodienu. Guvām jaunas zināšanas gan vēsturē, gan arī pilnveidojām izdzīvošanas prasmes. Bija patiešām interesanti. Šādā veidā iepazīstot vēstures notikumus, vislabāk var izprast, cik spēka, gribasspēka, izturības un spīta tas prasīja mūsu brīvības cīnītājiem," gandarīts par pavadīto laiku Stompaku partizānu nometnē un mācībām kopumā ir Ralfs.

paskatītos uz pagātnes pieredzi caur mūsdienu prizmu. Citkārt pagātnes notikumi spēj iedot atbildes arī uz jautājumiem, kas aktuāli šodien, "uzsver K.Dambītis.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 1.lpp.

Kad krēslu pietrūkst!

Lai piepildās novēlējumi! Kolektīvu un pulciņu vadītāji (foto) izteica ļoti daudz vēlējumu. "Lai tie piepildās!" vēlēja arī FK "Upīte" jeb futbola komandas, kā jokoja pasākuma vadītāji, treneris Andris Slišāns.

Vēl vienas jubilejas gaidās. Briežuciema etnogrāfiskais ansamblis šogad svinēs kolektīva 45. jubilejas pasākumu.

Atpūta

Prātnieks

1. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111 vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Horizontāli

1. Medīķe, dzimusi Žīguros, 2022.gadā iecelta par Atzinības krusta virsnieku un apbalvota ar Atzinības krustu.

3. Matemātikā un datorzinātnē veicamo darbību priekšraksts kāda noteikta rezultāta sasniegšanai vai uzdevuma risināšanai.

8. Automātiska, no gribas neatkarīga atbildes reakcija uz ārējās vai organismu iekšējās vides pārmaiņām.

10. 2023.gada augs Latvijā.

13. Janvāra mēneša vārda dienas gavīlnieks.

14. Kuram latviešu rakstniekiem un dramaturgam janvārī palikuši 160?

17. Kāda pirmā vakcīna tika izstrādāta 18.gadsimtā Apvie-notajā Karalistē?

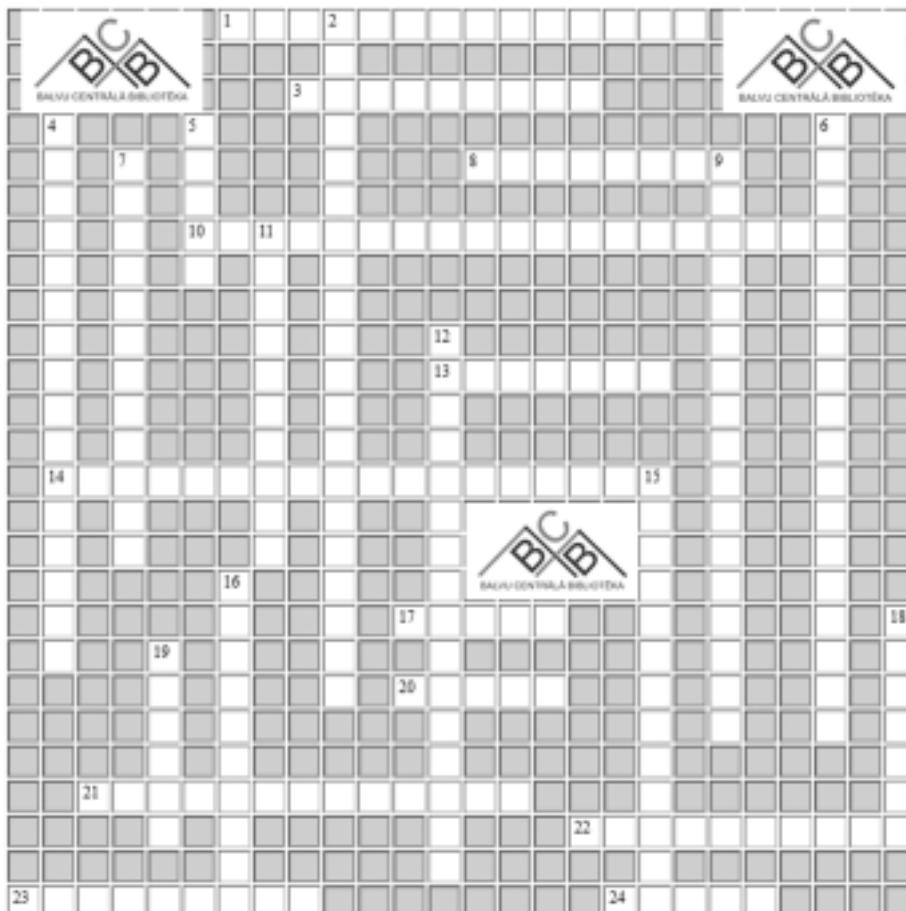
20. Cieši sablīvētu ūdens kristāliņu kopums.

21. Kultūras darbiniece, mai-zes cepēja, dzīvo Rugāju pagasta Baldoņu ciemā.

22. Zemledus makšķernieki.

23. Marinas Levinas pirms romāns.

24. Folkloras kopa Balvu novadā, kura dibināta 2007.gada 16.septembrī.

Vertikāli

2. Saskaņā ar Austrumu Mēness kalendāru 2023.gada simbols ir... 4. Jaunās latviešu autores Katrīnas Kronbergas pirms romāns. 5. Lipīga elpcēļu saslimšana, ko izraisa inficēšanās ar šo vīrusu. 6. Sirsnīgākā labdarības akcija. 7. Latīniskais nosaukums ir 'cervus elaphus'. 9. Ģimenes uzņēmums Balvu novadā. 11. Janvāra mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās. 12. Kur glabājas viena no slavenākajām viduslaiku relikvijām – Lombardijs dzelzs kronis? 15. Novadniece, kura 2011.gadā, piedaloties "Lata romānu" konkursā, ir uzrakstījis romānu "Rīt viss būs citādi". 16. Viens no pilnvērtīgākajiem dabas produktiem, kura tapšanā iesaistīti augu un kukaiņu valsts pārstāvji. 18. Zīmējums vai uzraksts, kas atstāts uz ārpus telpām esošas virsmas pilsētvidē. 19. Ar šo virspusējo iekaisumu biežāk slimī bērni un jaunieši.

12. kārtas atbildes

Vertikāli: 1. Vecīša cimdiņā. 2. Atkala. 4. Puzuri. 5. Ziemassvētki Mēnesciemā. 7. Pirms sniegs. 9. Sibīrijas haskijs. 10. Jānis Ziemeļnieks. 12. Ziemassvētku rotājumi. 14. Lasi ar Zvaigzni. 17. Maija Lunde. 18. Svinam ziemu. 19. Iveta Galēja. 22. Apsaldējums.

Horizontāli: 3. Speķa pīrāgi. 6. Ēriks Kūlis. 8. Baltā grāmata. 11. Advents. 13. Pirmā Ziemassvētku eglīte. 15. Sals. 16. Ziemassvētku Cūks. 20. Šalle. 21. Ieva. 23. Rūķiši un mežavecis. 24. Snovbords. 25. Apledojums. 26. Ziemassvētki būdiņā.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, I.Svilāne, I.Homko, Ľ.Baranova, L.Mežale, Ā.Zeltkalne, Z.Pulča, J.Pošeika.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" sanem ZITA PULČA no Balviem. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Dalās ar atmiņām. Pedagoģe, lokālās vēstures pētniece, audēja Valentina Kaša (foto – no labās) atgādināja tautas nama vēsturi, nosaucot visus vadītājus: "1972.gada oktobrī, kad atklāja klubu, pati bija 4.klases audzēkne. Tautas bija tik daudz, ka adatai nebija kur nokrist. Mēs, skolēni, uzstājāmies ar saviem priekšnesumiem. Varu teikt, ka šī ir mana vieta. Esmu te dzimusi, esmu te augusi, esmu te mācījusies. Šajā zālē ir pagājusi mana jaunība, šajā zālē es satiku savu nākamo vīru..."

Dejotāji vienmēr būs! Pasākuma vadītāji Vladimirs Olipovs un Dailis Langovskis uzdeva retorisku jautājumu, – kādi gosti Briežuciemā nav bijuši? "Nav bijis Raimonds Pauls," viņi sprieda un piebilda, ka tie, kuri nav dejōjuši, nekad neizjutīs knudošo sajūtu pakrūtē. To pilnā mērā izjuta deju kolektīvs "Pāris" (foto) Diānas Astreiko vadībā.

Tango noskaņas. Romantiskas noskaņas radīja dāmu deju kopa "Optimistes" Sandras Circenes vadībā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Pērk

IEPĒRK MĀJLOPUS
 -AUGSTAS CENAS
 -SAMAKSA TŪLITĒJA
 -ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspasstrade.lv

SIA "RENEM"
iepērk jaunlopus, liellopus, aitas, piena teliņus.
 Augstas cenas. Visa veida apmaka.
 Informācija pa tālr. **29485520, 26447663.**

Pērk kokmateriālus ceļa mačā.
 Samaksa tūlītēja.
 Piedāvājam kokvedēja pakalpojumus.
 Tālr. 26699291.

Pērk augošus kokus mežā (cirmsmas), paši zāgējam, izvedam.
 Samaksa tūlītēja.
 Tālr. 20219102.

Pērk izcirstus mežus (3000 EUR/ha), cirsmas, lauksaimniecības zemi.

Tālr. 28282021.

Pērk garāžu Balvos.
 Tālr. 29173185.

Pārdod

Skaldīta malka.
 Cena 50 EUR/berkubā.
 Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem.
 Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod labu, skaldītu malku.
 Ātra piegāde.
 Tālr. 26425960.

Pārdod skaldītu malku.
 Tālr. 29332209.

Pārdod kviešus, auzas, ruzdzus.
 Tālr. 28700211.

Pārdod sivēnus, nobarojamo cūku – kaušanai. Tālr. 26329184.

Dažādi

Sākot ar 11.janvāri, katru trešdienu no 18.00 līdz 21.00 kafejnīcā "VELVES" muzikālos vakarus atsāk GREGS. Ieejas maksa – 2,50 euro no personas.

Mobilais gateris (benzīns-elektrība).
 Tālr. 26189956.

Divu cilvēku brigāde veic dažādus remontdarbus. Nodrošinām pilnu remontdarbu ciklu no A -Z, ieskaitot demontāžu, kā arī paši sagādājam visus nepieciešamos materiālus.
 Tālr. 28718716.

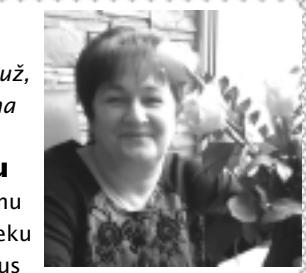

Milīga kucīte meklē jaunus saimniekus. Zvanīt pašvaldības policijai, tālr. 29445114.

Apsveikums

Lai Tevi silda gaišās domas starī,
 Kad dienas drēgnums sirdī skumjas auž,
 Lai vienmēr Tev ir saules gaismas gana
 Un prieka rozes sniegi nenolauž.

No sirds sveicam **Ināru Galviņu**
 jubilejā! Vēlam mirdzumu acis, siltumu
 dvēselē, mazus brīnumus ikdienā, prieku
 sirdi, enģeli uz pleca un labus cilvēkus
 līdzās. Pateicamies par patiesu atbalstu.

Jūsu ukraiņu draugi

Laimīgais pazaudētā maka ipašnieks no sirds pateicas cilvēkam, kurš nebija vienaldzīgs, pacēla maku un atnesa uz redakciju. Lai veiksmīgs un bagāts Jums 2023.gads!

Laikrakstu "Vaduguns"

izdevīgāk abonēt!

Mēneša abonēšanas cena

6.50

Der zināt

Izmaiņas 2023.gadā

Minimālā alga pieaug par 120 eiro

Visus strādājošos, protams, tos, kuri nodarbināti legāli, ietekmēs minimālās algas pieaugums – ar 1. janvāri tā vairs nav 500, bet gan 620 eiro. Tas ir "uz papīra", pirms nodokļu nomaksas. Mazo algu saņēmējiem tas nozīmēs 96 eiro mēnesī vairāk nekā līdz šim.

Minimālās algas paaugstināšana ietekmēs arī visus tos, kuru darba alga ir piesaistīta vai tiek aprēķināta pēc minimālās algas likmes, nevis tā noteikta kā fiksēta summa. Tas attiecas arī uz darbiniekiem, kuru darba samaksa atkarīga no stundas likmes: 2023.gadā noteiktas četras dažādas minimālās algas stundu tarifa likmes atkarībā no darba stundu skaita mēnesī, lai to pielidzinātu minimālās algas apmēram.

Izmaiņas vecāku pabalsta saņemšanā

Par bēniem, kuri būs dzimuši no 2023. gada 1. janvāra, kopējais vecāku pabalsta saņemšanas laiks būs noteikts mēnešos, kurus skaita no bērna dzimšanas dienas. Reāli iznāk, ka "bērna naudu" vecāki varēs saņemt par vienu mēnesi ilgāk nekā līdz šim.

Vecāki varēs izvēlēties – saņemt pabalstu 13 vai 19 mēnešus. Ja izvēlas pabalstu saņemt 13 mēnešus, tad deviņu mēnešu pamatdaļa vienam no vecākiem jāizmanto līdz bērna viena gada vecumam; bet ja 19 mēnešus – 15 mēnešu pamatdaļa jāizmanto līdz bērna pusotra gada vecumam. Savukārt divu mēnešu daļa ir tā saucamā "nenododamā daļa", kuru bērna tēvs un māte katrs divus mēnešus var izmantot līdz bērna astoņu gadu vecumam (tas neattiecas uz gadījumiem, ja bērnam nav noteikta paternitāte vai viens no vecākiem miris; šādā gadījumā šo "nenododamo daļu" var izmantot viens vecāks).

Izvēloties pabalstu saņemt 13 mēnešus, tā apmērs ir 60%

no pabalsta pieprasītāja vidējās iemaksu algas, bet, ja to izvēlas saņemt 19 mēnešus – 43,75% no vidējās iemaksu algas.

ID karte obligāta

Iepriekš tika ziņots, ka eID karte būs obligāts personu apliecināšanai dokumenti no 2023. gada 1. janvāra, bet augusta beigās Saeima pieņēma grozījumus Personu apliecināšanai dokumentu likumā, kas to par obligātu dokumentu nosaka tikai no 1. maija. Uz pensionāriem paredzēts pārejas periods līdz 2030. gada 31. decembrim, kura laikā viņiem pietiek tikai ar pasi. Šāds lēmums tika pieņemts, nēmot vērā to, ka kovida laikā cilvēkiem bija ierobežotas iespējas saņemt vai atjaunot personu apliecināšanai dokumentus, līdz ar to iepriekš likumā noteiktajā termiņā visi nespēja laikus noformēt eID karti.

Tas nozīmē, ka līdz maijam personai, kura sasniegusi 15 gadu vecumu un kurai izsniegtā tikai pase, ir pienākums saņemt arī personas aplieciņu. Personas aplieciņa noteikta kā viens no valsts garantētiem identifikācijas rīkiem, lai iedzīvotāji varētu ērti, ātri un efektīvi saņemt jebkuru no valsts nodrošinātajiem elektroniskajiem pakalpojumiem.

Cilvēka rīcībā vienlaikus varēs būt arī pase, kas, piemēram, nepieciešama ceļojot, tajā ielīmējot vīzas. Pases saņemšana tagad ir brīvpārtīga – tā gan var būt, gan arī nē.

Sadārdzinās pasta sūtījumi

No janvāra "Latvijas Pastā" kļuvis dārgāk nosūtīt gan vēstules, gan paciņas. Iekšzemes vienkāršs A klases vēstules sūtījums svarā līdz 20 gramiem nu maksā 1,65 eiro līdzšinējo 1,20 eiro vietā, no 21g līdz 100 gramiem maksā 1,97 eiro līdzšinējo 1,47 eiro vietā, bet iekšzemes ierakstītās pakas sūtījums (no viena līdz diviem kilogramiem) – 6,21 eiro līdzšinējo 2,97 eiro vietā.

Pārrobežu pasta pakalpojumiem izmaiņas nav tik straujas – vienkāršas A klases vēstules sūtījums uz ASV svarā līdz 20 gramiem maksās 1,83 eiro līdzšinējo 1,67 eiro vietā, bet ierakstītās pakas nosūtīšana uz ASV (nepārsniedzot vienu kilogramu) maksās 25,05 eiro līdzšinējo 23,91 eiro vietā. Ari turpmāk pārrobežu vēstļu korespondences sūtījumu tarifi tiks iedalīti 14 valstu un teritoriju grupās, bet pārrobežu pakām – astoņas valstu un teritoriju grupās.

Veselība maksās dārgāk

Pacientu līdzmaksājums par valsts apmaksātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem ir palicis nemainīgs, bet maksas pakalpojumu cenas gan ir pieaugašas. Par kādu summu, ir jāinteresējas katrā ārstniecības iestādē.

Rīgas Austrumu kliniskās universitātes slimnīcā par ārsta konsultāciju tagad līdzšinējo 40 eiro vietā jāmaksā 50 eiro. Maksas pakalpojumu cenas ir palielinājusi arī Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca: speciālista konsultācija iepriekš tur maksāja 45 eiro, bet tagad 55 eiro. No jaunā gada vidēji par 10% dārgāki kļuvuši arī maksas pakalpojumi Paula Stradiņa kliniskās universitātes slimnīcā.

Paaugstinās pensijas vecums

Izmaiņas no 2023. gada 1. janvāra skars arī seniorus, jo paaugstināsies pensionēšanās vecums. Valsts vecuma pensiju varēs sākt saņemt personas, kuras sasniegūs 64 gadu un 6 mēnešu vecumu, ja viņu apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 15 gadiem. Personām, kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem, būs tiesības pensionēties priekšlaicīgi, proti, divus gadus pirms vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanas. 2023. gadā pensionēties priekšlaicīgi varēs personas, kuras sasniegūs 62 gadu un 6 mēnešu vecumu.

Līdzjūtības

Klusa paliek māja, sēta,
Klusa tēva istabīja;
Nav vairs tēva milo soļu,
Nav vairs tēva padomiņa.
(Latv.t.dz.)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību sievai Feodosijai, bērnu Žannai Maksimovas, Ritas Milaknes un Edvīna Logina ģimenēm un visiem tuviniekiem, pavadot Mūžibas ceļā viru, tēti, vectēvu, vecvectētiņu, sievastēvu, vīratēvu STANISLAVU LOGINU, bijušo saimniecības "Šķilbēni" galveno vētarstu, saimniecības direktoru, pašdarbinieku – izrādes "Blusa" galvenās lomas atveidotāju. Mēs, šķilbēnieši, esam domās un sirdī kopā ar jums, un sakām PALDIES par viņa darbīgo dzives gājumu. Stanislava Vancāna, Sergeja Ivļeva, Igora Terentjeva, Vladimira Maksimova, Lucijas Mičas, Pētera Pužuļa, Daces Dzērves, Leontīnas Spridzānes, Jura Semjonova ģimenes un Elizaveta Stepanova, Ināra Gorohova, Nina Mihailova, Inna Jevstignejeva, Daina Pužule, Antonīna Logina, Elga Nikolajeva, Sandra Logina, Emma Pavlova, Aina Slišāne, Mareks Šubenieks

Par mani neraudiet....
Ar maigo vakarvēju man kādreiz
Sveicenus no tāles atsūtiet.
Un dzīvi mīlet tā, kā es to iemīlēju,
Kas skaisti dzivojis, tam žēl nav
projām iet. (A.Sakse)

Edvīn, Jūsu TĒTIS skaistu un bagātu mūžu nodzīvoja, priečajoti – mīlajiem bērniem un visjaukākajiem mazbērniem. Jums viņš bija vislabākais! Atmiņas tiksieties un būsiet kopā, tēva atbalstu sajutisiet, domās prasot padomu...

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Tavai ģimenitei un tuviniekiem.**

Tavi bijušie klassesbiedri un audzinātāja Inese Rekavas vidusskolā

Pa balto sniega taku projām aiziet cilvēks, Tik grūti noticeit, ka viņš nepārākns. Vien paliek pēdas sniegā, kāda klusa dziesma Un gaišas, milas, siltas atmiņas. Skumju un atvadu brīdi izsakām visdzīlāko līdzjūtību **Žannai Maksimovai un tuviniekiem,** TĒVU mūžibas ceļā pavadot. Balvu novada dome un pašvaldība

Tiešām pišķiem būs atkal atgriezties atpakaļ zemē un kļūt par to, kas tie iepriekš bijuši, un garam atkal atgriezties atpakaļ pie Dieva, kas to devīs. (Sal.māc. 12:7)

Mūsu visu patiesa līdzjūtību **Žannai Maksimovai un ģimenei,** tēti STANISLAVU zaudējot. Šķilbēnu katoļu draudzes Svētdienas skolas bērni un vecāki

Pie tevis iešu, tēt, ar ziediem baltiem, Kad vasara tos bagātīgi sniegs, Ar egļu zariem sniegoti un saltiem, Kad ziema smaržojošās puķes liegs. (A.Vējāns) Izsakām dzīlāko līdzjūtību **Ritai Milaknei un tuviniekiem,** mīlo tēti, vectētiņu STANISLAVU LOGINU mūžīgā mierā pavadot. BGSA Bērnu nodaļas kolēģi

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr:
LV43203002982

Piesnigušā kalnā apklust tēva soli, Aukstā lāsē asara uz vaiga salst. Bet nevar apsnigt padarītie darbi, Un nevar mīlestību ziema nosaldēt. Patiesa līdzjūtību **Žannai Maksimovai un viņas ģimenei,** mīlo tēti STANISLAVU LOGINU mūžibā pavadot.

Balvu novada izglītības iestāžu vadītāji

Klauvē mana dvēselīte Pie Dievīņa namdurvīm, Cielies, Dievīņ, aun kājīnas, Laid iekšā dvēselīti.

Skumju brīdi esam kopā ar **Meinardu un Annu,** vectētiņu STANISLAVU mūžibā pavadot.

1., 7. klase, audzinātājas un vecāki

Tas visskumjākais brīdis, kad mīla sirds Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas,

Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirkst Un tukšas kā klajums kļūst mājas.

Izsakām līdzjūtību **Ritai Milaknei ar ģimeni, TĒTI** mūžibas ceļā pavadot.

27-dzīvokļu mājas iedzīvotāji Semenovā

Nu dvēsele lido pie Dieva visaugstā Debesu dārzos kā saulainam ziedam tai plaukt.

Sastingst siltums vārs vientulā plaukstā, – Tos, kas aiziet, velti atpakaļ saukt.

Kad pa ceļu uz mūžību devies STANISLAVS LOGINS, mūsu klusa un patiesa līdzjūtību draudzes priekšniecei **Ritai Milaknei ar ģimeni un pārējiem tuviniekiem.**

Vilakas evaņģēliski luteriskā draudze un mācītājs

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒKINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļ redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

Paldies saku tētiņam, Mūža mājās pavadot. Mani lielu audzināja, Dieva darbus daridams! Patiesa līdzjūtību **Žannai Maksimovai un visiem piederīgajiem,** tēti STANISLAVU mūžibas mājās pavadot. Rekavas vidusskolas Izglītības iestādes padomes dalībnieki un priekšsēdētāja Kristīna Lapsa

Paliks tavs darbīgais gājums – Tik auglīgu mūžu neizdzēš riets. Caur kokiem, bērniem un mazbērniem būs turpinājums Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet. Izsakām līdzjūtību **Žannai ar ģimeni un tuviniekiem.** Šķilbēnu katoļu baznīcas draudze

Piesnigušā kalnā apklust tēva soli, Aukstā lāsē asara uz vaiga salst. Bet nevar apsnigt padarītie darbi Un mīlestību ziema nosaldēt.

Šajā skumju pilnajā laikā, kad aukstie ziemas vēji panēmuši sev līdzi STANISLAVA LOGINA dvēselīti, lai kolēgu atbalsts un līdzjūtība stiprina mūsu direktori **Žannu un viņas ģimeni.** Rekavas vidusskolas kolektīvs

Darba skavās visu mūžu Tavas dienas bija baltas. Siltu sirdi, labu vārdu Atstāji vīrs zemes baltās.

Skumju un atvadu brīdi patiesa līdzjūtību **Žannai Maksimovai, mīlo TĒVU** pavadot mūžibās ceļā. Balvu teritorīlā Invalīdu biedrība

Balts enģelis atrāca sapnī Un aiznesa tevi sev līdz Tai baltajā, baltajā naktī, Kur nesāp, kur nesalst, kur silti.

(A.Mūrmīce) Mūsu klusa līdzjūtību **Annai Maksimovai, mīlo VECTĒTIŅU** mūžibā pavadot. Jauktais koris "Viola"

Kad vakaram tavam neaust vairs rīts, Kad mūžibas gājīens tev iežvanīts, Tad dvēsele brīva mūžibā iet,

Kur saule nekad vairs nenoriet. Izsakām visdzīlāko līdzjūtību **Žannai un Sergejam Maksimoviem ar ģimeni,** tēvu, sievastēvu, vectēvu STANISLAVU LOGINU mūžibā pavadot.

Šķilbēnu pagasta pārvalde

Jau atkal viena zvaigzne Tur augšā šonakt dziest.

Sirds, visu atdevusi, Beidz priečāties, beidz ciest.

Mūsu patiesa līdzjūtību **sievai Feodosijai, meitu Ritas, Žannas un dēla Edvīna ģimēnēm,** STANISLAVU LOGINU mūžibā pavadot.

Kaimiņu Elmāru un Mārītes Šakinas ģimenes

Nem mūsu mīlestību, lai tev nesalst, Nem siltus vārdus aukstā ceļā līdz.

Esam kopā ar **tuviniekiem,** STANISLAVU LOGINU mūžibas ceļā pavadot.

S.Šakina, M.Šakina, A.Tutiņa, M.Bondare, J.Kovaļevska

Nem no mums tās gaišās stundas, Kurās bieži kopā būts. Lai tev dzīmās zemes vēji Siltu miega dziesmu dūc.

(L.Vāczemnieks)

Kad pa sniegotu taku mūžībā aiziet bijušais p.s. "Šķilbēni" direktors, veterinarāsts, vienkārši labs cilvēks STANISLAVS LOGINS, izsakām dziļu līdzjūtību sievai **Feodosijai un visiem tuviniekiem.** Bijušie p.s. "Šķilbēni" darbabiedri

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada, Lai tēva miers jums spēku dod. Lai labā, apklaususi sirds vēl ilgi Teic padomus un ceļa maizi dod.

(J.Silazars)

Skumju un atvadu brīdi esam kopā ar **Ritu Milakni un viņas ģimēni,** tēvu STANISLAVU LOGINU mūžībā pavadot. NMPD Vilakas punkta kolēģi

Tālu gāji garu mūžu, Daudz darbiņu padarīji; Nu apsika tavi soli Baltā smilšu kalniņā.

(Latv.t.dz.)

Skumju un atvadu brīdi patiesa līdzjūtību **Ritai Milaknei, mīlo TĒVU, VECTĒVU** mūžībā pavadot.

Madara, Artis

Ne atsaukt tevi vairs, ne panākt, Ne atvadu vārdus tev līdzi dot, Vien baltu sēru sveci aizdegt Un skatīties, kā tā kļusi raud.

Skumstam, STANISLAVU LOGINU zemes klēpi guldot, un izsakām visdzīlāko līdzjūtību **tuviniekiem.** Jānis, Regīna Balvos

Tuvs cilvēks neaiziet – Viņš tikai pārstāj līdzās būt. Viņš paliek dzīļi, dzīļi sirdi Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

(S.Kaldupe)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību **Aināra Milakņa ģimenei un tuviniekiem,** sievastēvu, tēti, vectētiņu, vecvectētiņu STANISLAVU LOGINU mūžibas ceļā pavadot.

Kolēģi Vilakas pilsētas pārvaldē

Mani mīlie, es pie jums vēl būšu Sniega pārslā, čukstā, rasas lāsē, Saulē, vējos, dziesmās, jūsu mūžos Dzīve beidzas, mīlestība – nē.

(D.Legzdiņa)

Skumju un atvadu brīdi izsakām patiesu līdzjūtību **Aināram Milakņam ar ģimēni, TĒTI** mūžīgā mierā pavadot.

Skumju un sāpoju brīdi mūsu visdzīlāko līdzjūtību **Loginu ģimenei, STANISLAVAM** LOGINAM aizejot mūžības celā. Rasčoskinu ģimene

Nu mūžs ir noslēdzies, Stāv ozols pagalmā un skatās, Kā aiziet tēvs caur vārtiem Savās mūža takās. Izsakām dziļu līdzjūtību **Sarmītei Ertmanei, TĒVU** mūžībā pavadot. ZS 31.KB bataljona kolēģi

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada, Lai tēva miers tev spēku dod. Lai labā, apklaususi sirds vēl ilgi Teic padomu un ceļa maizi dod. (J.Silazars) Skumju brīdi esam kopā ar **Sarmīti Ertmani un ģimēni,** TĒVU aizsaulē aizvadot. Ļvovi, Pušpuri, Netceli

Mīlestības dzījām noadīts Māmulītes mūža gājums, Mazbērni un bērni – pavedieni, Kuros paliek dzīves turpinājums. (K.Apškrūma) Kad MĀMULĀS, VECMĀMINĀS kapu kopīnu klāj ziedu sega, domās esam kopā ar **Aldi un Riħardu Šcogoliem** sāpu brīdi. Futbola kluba "Balvu Vilki" futbolisti

Tā aiziet mūsu mīlie, Aiziet no ikdienas rūpēm Mierā un klusumā prom, Paliek vien dvēseles gaismas... (Ā.Elkse) Izsakām visdzīlāko līdzjūtību **Aldim Grīniņam ar ģimēni,** TĒTI mūžīgā mierā pavadot. Silvija ar ģimēni, Zujānu ģimene

Cilvēks kā mirdzoša zvaigzne, Kas debesu plašumos mīt. Ne zināt mums stundu un briði, Kad dziestoša lejup tā slidē. Skumju brīdi izsakām patiesu līdzjūtību **Palmīrai, Mārim un Aldim ar ģimēni,** JĀNI GRĪMINU mūžībā pavadot. Andris, Silvija, Ināra

Aiziet dvēsele kļusi pa ziemas balto ceļu... Izsakām patiesu līdzjūtību **māsei Marijai Čablei,** brāli LEONARDU KRAKOPU (dzim.1958.g.) pavadot mūžības ceļā. Laicānes ģimene Gulbenē, Krakopu ģimene Rīgā

Klusums, Tevis vairs nav, tikai atmiņas... (A.Glāuda) Izsakām līdzjūtību **Silvijai Babānei ar ģimēni,** MĀSU mūžībā aizvadot. Ina, Imants